



# Budsjett 2026, økonomiplan 2026-2029



Bardu kommune

28.10.2025

# Budsjett 2026, økonomiplan 2026 -2029

Kommunedirektørens kommentar .....	3
Innledning.....	4
Økonomiplanen – kommuneplanens kortsiktige del.....	4
Årsbudsjettet – er en bindende bevilgningsplan for 2026.....	4
Kommunale planer.....	4
Sammendrag kommuneplanens samfunnsdel.....	4
Mål og strategier .....	5
Utvikling i Bardu .....	10
Demografi .....	10
Befolkning.....	10
Befolkningsutvikling.....	10
Folkehelse.....	12
Bardu kommune som arbeidsgiver.....	13
Lærlinger i Bardu kommune.....	14
KOSTRA-gruppe.....	14
Økonomistyring.....	15
Mål og handlingsregler .....	15
Måloppnåelse i økonomiplanperioden.....	15
Handlingsrom i økonomiplanperioden.....	17
Forutsetninger og fastsettelse av rammer i økonomiplanen .....	18
Budsjettprosessen 2026 .....	18
Forutsetninger.....	19
Førende rammer – statsbudsjettet .....	19
Statsbudsjettet viser til økt omstillingsbehov fremover.....	20
Inntektssystemet.....	22
Inntekter i økonomiplanen .....	23
Lån, avdrag og renter.....	25
Budsjett og økonomiplanens investeringsdel.....	26
Oversikt over investeringsprosjekter og finansiering.....	26
Forklaring investeringsprosjekter.....	29
Budsjett og økonomiplanens driftsdel.....	34

Budsjett og økonomiplan rammeområder.....	34
Rammeområdene – Kommunalsjefs kommentar med tilhørende tiltakslistet.....	35
Oppvekst.....	35
Etat Helse, omsorg og barnevern.....	37
Samfunn og utvikling.....	42
Næring.....	45
Brann og redning.....	45
Stab og fellestjenester.....	47
Tiltak andre områder.....	49
Oppsummering av tiltak gjennom økonomiplanperioden.....	50
Omstillingsbehov i økonomiplanperioden.....	50

Vedlegg:

1. Obligatoriske oversikter jf. Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 5-4 til §5-7.
2. Tiltaksliste 2026
3. Eiendommer som fritas eiendomsskatt i 2026
4. Kreftsykepleierstilling
5. Brøyting i egen regi

Se også Kommunefakta Bardu på <https://www.ssb.no/kommunefakta/bardu>

## Kommunedirektørens kommentar

I året som kommer står Bardu kommune igjen overfor en rekke utfordringer som følge av et stramt budsjett. Det som skiller seg fra tidligere år er at vi mest sannsynlig vil ha et udekket merforbruk fra 2025 som må dekkes inn i løpet av de to påfølgende årene for å unngå innmelding i ROBEK. For å få budsjettet i balanse, vil det være helt nødvendig å lykkes med den påbegynte omstillingsprosessen hvor vi har mål om å ta ned 20,5 millioner kr årlig. Dette inkluderer blant annet bortfall av tjenestetilbud, endring av strukturer, reallokering av personell, implementering av teknologi mv. Det er viktig å fortsette det gode arbeidet med digitalisering og effektivisering, og innarbeide forståelsen av at omstillingsarbeid er noe vi skal jobbe med kontinuerlig fremover, som en del av utviklingsarbeidet.

I 2024 kom oppdatert perspektivmelding som sier at vi skal bli flere eldre og færre i yrkesaktiv alder. Utfordringer knyttet til mangel på personell vil øke og vi er helt avhengig av å tilpasse drift til disse forutsetningene, samt se mot teknologiske løsninger. I tillegg legger samfunnet opp til større og færre enheter, som for eksempel skoler og barnehager, og her må vi finne løsninger for å optimalisere drift på sikt. Videre legger regjeringen opp til, gjennom Statsbudsjettet, at kommunene må omstille og drifte mer effektivt. Meldingen er at kommunene ikke vil kunne bygge ut omsorgstjenestene i takt med økningen i antall eldre uten å omstille og vri ressurser fra barn og unge. Generalistutvalget, som baserer seg på generalistkommuneprinsippet hvor alle kommuner har ansvar for å levere likeverdige tjenester til innbyggerne, anbefaler interkommunale samarbeid og kommunesammenslåinger som løsning på utfordringene kommunene står ovenfor.

Det pågående omstillingsprogrammet i Bardu kommune har som formål å varig redusere utgifter, og samtidig ruste oss for fremtidige utfordringer med bla demografi, slik at kommunen får en bærekraftig økonomi med handlingsrom. Dette målt ved et positivt netto driftsresultat, mulighet for oppbygging av disposisjonsfond, og til å redusere nivå på lånegjeld. En bærekraftig økonomi er avgjørende for å sikre at kommunen kan levere nødvendige tjenester til innbyggerne.

Omstillingsprosessen og budsjettprosessen har pågått parallelt siden april i år, med et klart mål om å identifisere omstillingsbehov og tilpasse driften deretter. Det er satt ned en omstillingsgruppe bestående av kommunedirektør, kommunalsjefene, økonomisjef, HR-leder, tillitsvalgte og hovedverneombud. Det er stort fokus på medvirkning, og alle avdelinger og etater er bedt om å komme med tiltak, dette i en allerede hektisk hverdag. Alle tiltakene er vurdert av omstillingsgruppen, deretter ledergruppen, og det er fattet beslutning om tiltakene skal inkluderes i budsjettforslaget eller ikke. For tiltak hvor beslutningsgrunnlaget ikke er ferdigstilt vil effekten av tiltaket inngå under «undefinert omstillingsbehov», og budsjettreguleres fortløpende i løpet av budsjettåret 2026. Tiltak knyttet til besparelser og kutt i tjenestetilbud skaper ofte usikkerhet. Likevel er det viktig å ha en slik metodikk for å skape transparens i beslutningene som fattes.

Budsjettet for 2026 er ekstra krevende som følge av høye kapitalkostnader (renter og avdrag), fallende inntekter fra kraftsalg og eiendomsskatt, samt ressurs- og utgiftskrevende vedtak og tiltak knyttet til barn og eldre. Videre vil det medføre tøffe prioriteringer. Det viktig å påpeke at Bardu kommune må hensynta de økonomiske utfordringene som vi står ovenfor og tilpasse driften slik at inntekter og utgifter balanserer. Hver enkelt av oss må bidra til omstillingen som pågår, og omstilling som kommer. Vi er stolte av å ha en gjeng med så dyktige og flotte ansatte i Bardu kommune, og vi vil takke alle ansatte, avdelingsledere og kommunalsjefer for deres arbeid og verdifulle bidrag til denne prosessen. Vi er trygge på at sammen skal vi sikre en bærekraftig kommune i fremtiden, samtidig som vi sørger for fortsatt gode tjenester til våre innbyggere.

**Vegard Johansen**, kommunedirektør

**Siri Olset Øvrebø**, økonomisjef

## Innledning

### Økonomiplanen – kommuneplanens kortsiktige del

Økonomiplanen har et 4-årig perspektiv og skal vedtas årlig av kommunestyret på grunnlag av formannskapetets innstilling. Innstillingen med de forslag til vedtak som foreligger skal ligge til alminnelig ettersyn i minimum 14 dager før behandling i kommunestyremøtet. I Bardu kommune behandles økonomiplanen parallelt med behandlingen av årsbudsjettet i desember.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel.

### Årsbudsjettet – er en bindende bevilgningsplan for 2026

Årsbudsjettet er identisk med det første året i økonomiplanen. Årsbudsjettet skal settes opp i balanse og skal bestå både av et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett. Årsbudsjettet legges frem på rammenivå. Etter at kommunestyret har vedtatt budsjetttrammer pr. rammeområder, får kommunedirektøren fullmakt til å fordele rammene videre på utgifts- og inntektsarter på avdelingsnivå. For investeringsbudsjettet vedtas budsjetttrammer per prosjekt. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

## Kommunale planer

Bardu kommunes visjon er: Trivsel og kvalitet i friske omgivelser

### Sammendrag kommuneplanens samfunnsdel

Trivsel og kvalitet i friske omgivelser				
<i>Bardu skal, basert på bærekraftig utvikling og samspill mellom mennesker og natur, være en trygg og attraktiv kommune</i>				
Satsingsområde	Satsingsområde 1: Barn og unge, voksen og gammel	Satsingsområde 2: Bo og stedsutvikling, næringsliv og arbeidsplasser	Satsingsområde 3: Samarbeid og medvirkning	Satsingsområde 4: Natur, klima og miljø
Bærekraftig utvikling FNs bærekrafts- mål	 	     	 	  
Hovedmål	Fra oppvekstkommune til livsløpskommune; trygt, godt og verdig for unge, voksen og gammel i Bardu	Bardu kommune trekker til seg nye innbyggere, og har et moderne og levende sentrum med attraktive møteplasser, aktiviteter og næringsliv	Godt samarbeid på tvers av sektorer og nivåer, dugnadsånd og frivillighet preger Bardu-samfunnet.	Bardu kommune er forberedt på klimaendringer, forvalter ressursene langsiktig og reduserer klimavtrykket sitt

Bardu kommune har også flere andre kommunedelplaner og temaplaner som har konsekvenser helt eller delvis er innarbeidet i budsjett 2026 og økonomiplan 2026-2029.

## Mål og strategier

Under er en oversikt over mål og strategier for å nå målene, merk at målene er langsiktige, med et 10-års perspektiv. Tabellene under viser hvordan tiltak og strategier i samfunnsplanen er hensyntatt i perioden fram til nå og videre inn i økonomiplanperioden, og hva Bardu kommune bidrar med for å oppfylle disse.

Forkortelser i oppsummeringene under står for drift (D), investering (I), prosjektmidler (P), etat oppvekst (Oppvekt/oppv.), etat helse omsorg og barnevern (HOB), etat samfunn og utvikling (SU) og stab og fellestjenester (S&F) som også består av kommunedirektør.

### Satsningsområde 1: Barn og unge, voksen og gammel

- 1.1. Ungdom i Bardu trives og har gode møteplasser inne og ute
- 1.2. Single og barnløse par etablerer seg og trives i Bardu.
- 1.3. Barnefamiliene trives
- 1.4. Eldre bor godt og har gode aktivitets- tilbud
- 1.5. Bardu har et godt kollektivtransport- tilbud utenom skoletiden.
- 1.6. I Bardu er det trygge veger for myke trafikanter.
- 1.7. I Bardu er det fortsatt godt idretts- og fritidstilbud.

	2026	2027	2028	2029	Drift/ investering/ prosjektmidler	Ansvarlig for oppfølging
<b>1.1. Ungdom i Bardu trives og har gode møteplasser inne og ute</b>						
Ungdommens motivasjonspris	10 000	10 000	10 000	10 000	D	S&F
Ungdomsarbeid - MOT eller tilsv.	120 000	120 000	120 000	120 000	D	Oppvekst
Ungdomstiltak - arrangementer/møteplasser/ aktiviteter i regi av ungdomsrådet	Eget disp. fond - ca. 200 000 kr	Eget disp. fond - ca. 200 000 kr	Eget disp. fond - ca. 200 000 kr	Eget disp. fond - ca. 200 000 kr	D	S&F
Ungdomsrådskoordinator og ungdomsarbeider	20% fast stilling i kombinasjon med prosjektmidler - utgjør 150 %	20% fast stilling i kombinasjon med prosjektmidler - utgjør 150 %	20% fast stilling i kombinasjon med prosjektmidler - utgjør 150 %	20% fast stilling i kombinasjon med prosjektmidler - utgjør 150 %	D/P	S&F
Det er tilrettelagt møteplass for ungdom i kirkeparken					D	S&F
Kjøp av nytt ungdomshus i 2023 som renoveres i 2024/2025					I	SU
Ungdomsklubben skal være i drift i løpet av 2025 - ansatt ungdomsarbeider, se over					D	S&F
Vurdering av behov i forbindelse med utbyggingsprosjekter - forslag til tiltak for barn og unge.					D/I/P	Alle
<b>Kontinuerlig arbeid med fokus på psykisk helse hos barn og unge</b>						
3 terapeuter, 280% stilling 16-18 år + voksne					D	HOB
Endret stilling fra miljøterapeut til helsepsykiater					D	HOB
<b>Omgjøre bygning til ungdomshus og etablere en møteplass med aktiviteter. Styres av ungdom, men med trygge voksne til stede</b>						
Ungdommens Hus - renter og avdrag	500 000	500 000	500 000	500 000	D	S&F
Møteplass for unge - drift	50 000	50 000	50 000	50 000	D	S&F
<b>1.2. Single og barnløse par etablerer seg og trives i Bardu</b>						
<b>Legge grunnlag for gode aktivitetstilbud til voksne</b>						
Bardu kommune bidrar både direkte og indirekte med aktivitetstilbud som bla svømming, tilrettelegging for idrett, alpinanlegg, turmuligheter, uteliv, arrangementer, messer, bibliotek og kulturarena. Bidra med informasjon rundt tilbud og bistår med møtefasiliteter.					D	Alle
<b>1.3. Barnefamiliene trives</b>						
Lekeplass i boligfelt	168 000				I	SU
Inkluderende barnehage- og skolemiljø	40 000				P	Oppvekst
Bardu kommune bidrar både direkte og indirekte med aktivitetstilbud som bla svømming, tilrettelegging for idrett, alpinanlegg, turmuligheter, arrangementer, messer, bibliotek og kulturarena					D	Alle
Tilrettelegging barneskirenn - reistadløpet					D	SU
<b>Videreutvikle skoler, barnehager og andre tjenester, sentralt og lett tilgjengelig.</b>						
Ny skole med mange fasiliteter og arbeidsrom, ferdigstilt og tatt i bruk 2022					I	SU/Oppv.
Lekeapparater barnehagene		500 000	500 000		I	SU
Varmlunsj i barnehagene 1 dag i uka					D	HOB/Oppv.
Skolefrokost 1 dag i uka - ungdomsskolen					P	HOB/Oppv.

	2026	2027	2028	2029	Drift/ investering/ prosjektmidler	Ansvarlig for oppfølging	
<b>1.4. Eldre bør godt og har gode aktivitets- tilbud</b>							
Eldredagen					D	Eldrerådet	
Eldresenteret - ingen husleie - pensjonistkafe mm					D	SU	
Dagsenter for demente - drift	1 640 000	1 640 000	1 640 000	1 640 000	D	HOB	
Utvide kapasiteten slik at alle eldre som ikke kan bo hjemme lenger får et godt bo- og aktivitetstilbud.							
Smartboliger/omsorgsboliger - ferdigstilt og tatt i bruk 2025					I	SU/HOB	
Velferds- og smartteknologiutstyr	500 000	500 000	500 000	500 000	I	HOB	
Velferds- og smartteknologiutstyr	500 000	500 000	500 000	500 000	D	HOB	
Digital hjemmeoppfølging og annen dig.	1 200 000				P/D	HOB	
Ergoterapeut (20% styrkning)	150 000	150 000	150 000	150 000	D	HOB	
<b>1.5. Bardu har et godt kollektivtransport- tilbud utenom skoletiden.</b>							
Jobbe med å etablere en form for kollektivtransport for personer uten førerkort, f.eks. "ungdomstaxi" eller minibuss i dalene, gjennom samarbeid med andre aktører.							
Det er satt i gang et prosjekt med hjemkjøring fra ungdomsklubben, foreløpig 2026						P	HOB/Oppv.
<b>1.6. I Bardu er det trygge veger for mange trafikanter.</b>							
Vedlikeholde veginfrastrukturen, samt jobbe for trafikksikkerhet (f.eks. gang- og sykkelveger o.l.) og god framkommelighet for alle, langs hovedveier og kommunale veier.							
Veilys/skifte til LED	200 000	200 000	200 000	200 000	I	SU	
Ellers er det i planperioden utført en del trafikksikkerhetstiltak, det er laget busstopp i Seterveien og det er fjernet en farlig bro							
Bardu kommune har gitt høringsinnspill til regional transportplan							
<b>1.7. I Bardu er det fortsatt godt idretts- og fritidstilbud.</b>							
Gjennomføre planlagt plan for idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og folkehelse							
Tilskudd og driftsutgifter Steilia	605 000	605 000	605 000	605 000	D	SU	
Forebyggende helsearbeid	500 000	500 000	500 000	500 000	D	HOB	
Deltakelse i Midt-Troms Friluftsråd MTFR	75 000	75 000	75 000	75 000	D	S&F	
Bardu kommune stiller med vederlagsfrie kontorer og lønn- og rengjørings- og personal- og IT-utg. til MTFR						D	SU/S&F
Bardu kommune legger til rette for idretten ved å stille med gratis idrettshall, idrettsanlegg og basseng til disposisjon for idrettslagene, samt oppkjøring av skiløyper og tilskudd til alpinanlegg mm.						D	SU

## Satsningsområde 2: Bo og stedsutvikling, næringsliv og arbeidsplasser

- 2.1. Bardu er en attraktiv kommune som trekker til seg alle typer mennesker.
- 2.2. Setermoen sentrum er trivelig med gode møteplasser for alle aldre og ulike grupper, både inne og ute
- 2.3. Setermoen sentrum har flere boliger, god service, arbeidsplasser og variert handelstilbud
- 2.4. Bardu er en nasjonalparkkommune som er attraktiv for turister og hvor turistene stopper
- 2.5. Bardu har flere private og offentlige arbeidsplasser, et mangfold av jobber, også kompetansearbeidsplasser, jobber for ungdom, medflyttere og eldre.
- 2.6. Landbruket og landbrukstilknyttede arbeidsplasser har styrket sin rolle i kommunen.
- 2.7. Forsvaret er fortsatt aktivt til stede.

	2026	2027	2028	2029	Drift/ investering/ prosjektmidler	Ansvarlig for oppfølging	
<b>2.1. Bardu er en attraktiv kommune som trekker til seg alle typer mennesker.</b>							
Få fram de gode historiene som viser mulighetene og gjør det attraktivt å komme tilbake etter endt utdanning.							
Læringplasser	Mål om å ha inntil 10 læringeplasser og 1 læreplass	Mål om å ha inntil 10 læringeplasser og 1 læreplass	Mål om å ha inntil 10 læringeplasser og 1 læreplass	Mål om å ha inntil 10 læringeplasser og 1 læreplass	D	Alle	
	Veiledning sykepleiestudenter PLO	160 000	160 000	160 000	160 000	D	HOB
Sykepleiersteam	kommer	kommer	kommer	kommer	D	HOB	
Rekrutter og behold kompetanse - det lages en samlet plan for Bardu kommune 2025						D	Alle
Bardu kommune har samarbeidsavtale "menn-i-helse" med NAV						D	HOB
Satsing på kommunikasjon og fokus på god og riktig informasjon - nettside og egen kommunikasjonsansvarlig						D	S&F
Bardu kommune har vært innom Studiesenteret på Finnsnes og promotert kommunen som arbeidsgiver (helse)						D	HOB
Utnytte de sterke sidene (naturen og nasjonalparken), promotere og tilrettelegge i utfartsområdene.							
Tilrettelegging for skuteraktivitet							
Skiløypepreparering						D/P	SU/frivillige

	2026	2027	2028	2029	Drift/ investering/ prosjektmidler	Ansvarlig for oppfølging
<b>2.2. Setermoen sentrum er trivelig med gode møteplasser for alle aldre og ulike grupper, både inne og ute</b>						
Aktivisere og videreutvikle sentrum, skape større frodighet med bla. planter og legge til rette for aktiviteter som opphold, lek, spill og marked						
Parker og friområder	600 000	600 000	600 000	600 000	D	SU
Bardu kommune tilrettelegger for skiløp, messer, marked mm., og har diverse arrangementer i regi av bibliotek/frivillig!						
					D	Alle
<b>2.3. Setermoen sentrum har flere boliger, god service, arbeidsplasser og et variert handelstilbud</b>						
Legge til rette for nye boliger, flere barnehageplasser sentralt og i nærheten av arbeidsplasser, arbeidsplasser, kontorfellesskap ol, handel og andre						
Nytt boligfelt i investeringsplan	12 600 000				I	SU
Tilskudd til boligbygging	100 000 kr per bolig	100 000 kr per bolig	100 000 kr per bolig	100 000 kr per bolig	D	SU
Utleie kontorlokaler i bla Veksthuset						
					D	SU
<b>2.4. Bardu er en nasjonalparkkommune som er attraktiv for turister og hvor turistene stopper</b>						
Bardu kommune gjennomfører nødvendige tiltak som nasjonalparkkommune med, informasjon, stedsutvikling se mål 2.2 og 2.3 og tilrettelegger for opplevelsrike og attraktive stoppesteder for turister						
Bardu kommune er samarbeidspart i forbindelse med parkeringsplass Altevatt						
					D	SU
Vedlikehold av adkomst til porten til nasjonalparken						
					D	SU
<b>2.5. Bardu har flere private og offentlige arbeidsplasser, et mangfold av jobber, også kompetansearbeidsplasser, jobber for ungdom, medflyttere og</b>						
Bardu kommune, næringslivet, landbrukets interesse- organisasjoner og Forsvaret utarbeider i felleskap en verktøykasse som skaper samhold og engasjement, og stimulerer til etablering og innovasjon, utnyttelse av lokale råvarer, involvering av ungdom og benytter pensjonister som ressurs.						
Kraftfondtilskudd til næring og næringsrette	5 900 000	5 900 000	5 900 000	5 900 000	D	SU
Bruk av TINDRA	Ca. 3 - 3,5 mill.	Ca. 3 - 3,5 mill.	Ca. 3 - 3,5 mill.	Ca. 3 - 3,5 mill.	D	Alle
Medfinansieringsavtale TINDRA	780 000	780 000	780 000	780 000	D	S&F
Bardu kommune har egen næringsavdeling som jobber med tilrettelegging for næring, samt landbruksavdeling som jobber med tilrettelegging for landbruk						
					D	SU
Samarbeid mellom Bardu kommune og Forsvaret om legehjemler						
					D	HOB
Det jobbes godt med synliggjøring av arbeidsplasser, et samarbeid mellom kommune, Forsvaret og privat næringsliv						
					D	Alle
<b>2.6. Landbruket og landbruksknyttede arbeidsplasser har styrket sin rolle i kommunen.</b>						
Stimulere til faglig utvikling og sosiale møteplasser for aktører i næringslivet, også landbruksnæringen						
Regional landbruksplan med en rekke tiltak						
Kraftfondstilskudd landbruk	450 000	450 000	450 000	450 000	D	SU
<b>2.7. Forsvaret er fortsatt aktivt til stede.</b>						
Bardu kommune legger til rette for videreutvikling av Forsvaret i Bardu, samtidig som hensynet til natur og mennesker i Bardu ivaretas.						
Vi har hatt interkommunal forsvarskoordinator - videreføres på fylkesnivå						
					D/P	SU

### Satsningsområde 3: Samarbeid og medvirkning

- 3.1. Bardu kommune og innbyggere samarbeider godt.
- 3.2. Bardusamfunnet tar godt imot og integrerer nye innbyggere.
- 3.3. Dugnadsbygda består
- 3.4. I Bardu utfyller Forsvaret og lokal- samfunnet hverandre til det beste for alle.
- 3.5. Tilbud og tjenester er like for alle, sivile og militære.
- 3.6. I Bardu kommune er det en aktiv næringsforening, godt samarbeid mellom kommunen og næringslivet, og mellom de ulike næringene
- 3.7. I Bardu er det bred deltakelse.

	2026	2027	2028	2029	Drift/ investering/ prosjektmidler	Ansvarlig for oppfølging
<b>3.1. Bardu kommune og innbyggere samarbeider godt.</b>						
Støtte til Bardu menighet, som igjen har aktiviteter som fremmer inkludering og fellesskap						
	2 750 000	2 750 000	2 750 000	2 750 000	D	S&F
Gjennom god planlegging og koordinering stimuleres det til samarbeid mellom lag og foreninger og kartlegging og bruk av lokale ressurser						
Frivillighetssentralen	740 000	740 000	740 000	740 000	D	S&F
Kulturmidler til lag og foreninger	125 000	125 000	125 000	125 000	D	S&F
Idretten - Bardu kommune tilbyr gratis bruk av idrettsanlegg						
					D	SU
Indirekte støtte til lag og foreninger ved bruk av fasiliteter						
					D	SU
Bardu kommune bidrar med støtte til velforening Setermoen sentrum						
					D	SU
Gratis husleie Røde Kors, som har bla kafé for ulike grupper som fremmer inkludering og fellesskap						
					D	SU

	2026	2027	2028	2029	Drift/ investering/ prosjektmidler	Ansvarlig for oppfølging
Skape engasjement blant de eldre, som selv ønsker å bidra.						
Eldresenteret - ingen husleie - pensjonistkafe mm					D	SU
<b>3.2. Bardusamfunnet tar godt imot og integrerer nye innbyggere.</b>						
Migrasjonspedagog barnehage - 50%					D	Oppvekst
Tilskudd til samisk språkopplering i barnehage					P	Oppvekst
Bosetting og introduksjonsprogram tilrettelegger for språktrening og arbeidspraksis, med tilhørende integrering					D	Oppvekst
Bardu kommune er en del av "prepp"-satsning til NAV (språktrening for fagbrev i arbeidslivet)					D	HOB
Bardu kommune tilsetter flyktninger og bosatte i språktrening, i samarbeid med NAV, for å få de inn i arbeidslivet					D	Alle
Bardu kommune har læringscenter i egen regi, med egen rektor					D	Oppvekst
Bardu kommune har satt sammen et tilflytterteam og tilflytterpakke					D	S&F
Bardu kommune legger til rette for jevnlig møter med frivillige organisasjoner, Forsvaret, flyktningsmottak og andre.						
Bardu kommune har jevnlig møter med Forsvaret					D	S&F/SU
Bardu kommune har jevnlig møter med idretten					D	S&F/SU
Bardu kommune har jevnlig møter med frivilligheten					D	S&F
Bardu kommune har jevnlig møter med mottaket					D	Alle
Bardu kommune orienterer aktivt om tilbud og aktiviteter som finnes.						
Det orienteres på kommunens nettside og Facebook, på stand og karrieredager på skolen. "Ny i Bardu" på hjemmeside					D	S&F
Presentasjon av kommunen på Studiesenteret på Finnsnes sine arrangement knyttet til oppstart av utdanningsløp					D	HOB
<b>3.3. Dugnadsbygda består</b>						
Næringsforeningen, lag og foreninger gjennomfører konkrete tiltak som rydding og pynting med bl.a. blomster i sentrum, folkefester og andre lokale arrangement						
Tilskudd 17 mai	70 000	70 000	70 000	70 000	D	S&F
Tilskudd Reistadløpet - kraftfondet	300 000				D	SU
Indirekte bidrag, stiller ressurser/fasiliteter til disposisjon til arrangementer (Reistadløpet, Viltmarksmessa, Bardu martnan m.fl.)						
<b>3.4. I Bardu utfyller Forsvaret og lokal- samfunnet hverandre til det beste for alle.</b>						
Bardu kommune og Forsvaret sørger for at det blir bedre kommunikasjon og jevnlig møter/samarbeid på flere nivå.						
Sivilt - militært fond	Ca. 120 000 kr på fond				D	Alle
<b>3.5. Tilbud og tjenester er like for alle, sivile og militære.</b>						
Bardu kommunes og Forsvarets ordninger samordnes slik at det skapes aksept for alle i Forsvaret (både de som skal jobbe i Bardu i 1, 5, 10 og flere år) og reduserer fordommer om ulike grupper i Bardu-samfunnet.						
<b>3.6. I Bardu kommune er det en aktiv næringsforening, godt samarbeid mellom kommunen og næringslivet, og mellom de ulike næringene</b>						
Bardu kommune støtter næringsforeningen administrativt.						
Næringslivet og kommune møtes og utvikler verktøykasse for etablering av nye virksomheter.						
Bardu kommune arrangerer frokost med næringslivet flere ganger i året - Frokostseminar					D	SU
<b>3.7. I Bardu er det bred deltakelse.</b>						
Unge, innflyttere, eldre og personer med funksjons- nedsettelse oppfordres til å engasjeres seg i lokalpolitikk og stille til valg.						

## Satsningsområde 4: Natur, klima og miljø

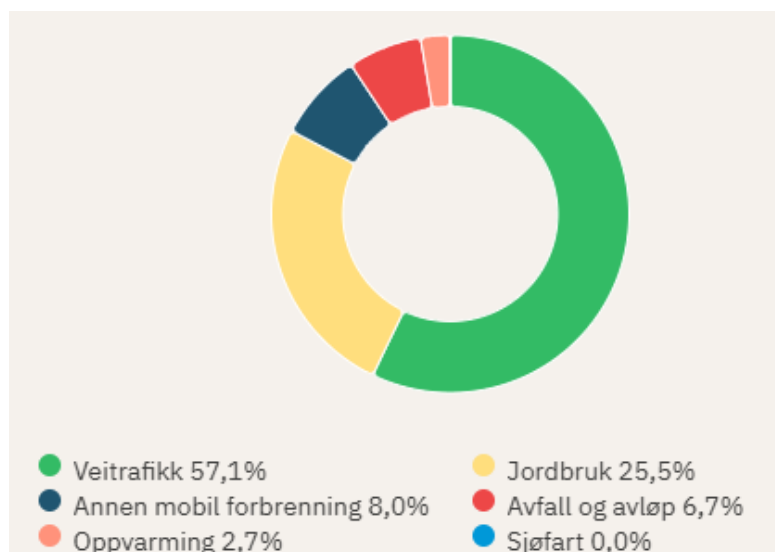
- 4.1. I Bardu er vi bevisst, og forberedt på klimaendringer
- 4.2. I Bardu er det god forvaltning av arealressursene. Biologisk mangfold opprettholdes og utmarksressurser utnyttes på en god måte.
- 4.3. Bardu kommune handler miljøvennlig
- 4.4. Bardu er effektiv på gjenbruk og resirkulering
- 4.5. I Bardu benytter vi miljøvennlig transport

	2026	2027	2028	2029	Drift/ investering/ prosjektmidler	Ansvarlig for oppfølging
<b>4.1. I Bardu er vi bevisst, og forberedt på klimaendringer</b>						
Redusere klimagassutslipp og tilpasse seg de nye forholdene						
Bardu kommune har startet arbeid med miljørisikoanalyse					D	SU
Temaet tas opp i nye klima og energiplanen					D	SU
<b>4.2. I Bardu er det god forvaltning av arealressursene. Biologisk mangfold opprettholdes og utmarksressurser utnyttes godt.</b>						
Sikre spesielt verdifulle biotoper, dyrka mark og produktiv skog gjennom plan- og bygningsloven. Det skal tas hensyn til verneområdene og verneverdiene i kommunen.						
Det er planlagt prosjekt for skogbruksplan med miljøregistrering					D	SU
Grundig og forsvarlig vurdering av dispensasjonssaker motorferdsel i utmark					D	SU

	2026	2027	2028	2029	Drift/ investering/ prosjektmidler	Ansvarlig for oppfølging
<b>Begrense omdisponering av landbruksarealer</b>						
Ivaretas i Jordlovsbehandling - dispensasjoner					D	SU
Utarbeidelse av strategi som sikrer landbruksarealer i bruk (med bl.a. vedlikehold av bruer, vegger, osv.).						
Jobber med hensynssoner					D	SU
<b>4.3. Bardu kommune handler miljøvennlig</b>						
Gronne investeringer: Ny skole, svømmehall, omsorgsboliger, vann og avløpsprosjekter m.fl.					I	SU
Kjøper fjernvarme fra Forsvaret					D	SU
Stort fokus på digitalisering - redusere forbruk av papir					D	Alle
Miljøkrav i anskaffelser					D	Alle
Miljøtiltak kunstgressbane Barduhallen - gjennomført 2023					I	SU
Salg av utrangert IT-utstyr til gjenbruk					D	S&F
Gjenbruksprosjekt - gjenbruk og salg av utstyr fra gammel skole					I	SU
<b>Gjennomføre oppstartet prosjekt, «Kjøp bærekraftig», med Oslo Met og 8-10 andre kommuner. Prinsippene fra prosjektet videreføres i andre</b>						
Bardu kommune har meldt seg ut av prosjektet, men følger det fremdeles og bruker det i anskaffelse av mat					D	S&F
<b>4.4. Bardu er effektiv på gjenbruk og resirkulering</b>						
Utnytte ressursene best mulig, etablere gjenbrukssystemer som legger til rette for sirkulær økonomi (f.eks. avfallssorteringer).						
Kildesortering på kommunale bygg					D	Alle
Bruk av kvern reduserer matavfall og det totale avfallet i kommunen					D	SU
Containere reduserer kjøring, hyppighet av tømestopp og tid på tomgang					D/I	SU
Containere for sortering					I	SU
Renseanlegget, renser uten bruk av kjemikalier, fjerner transportbehov av slam					D/I	SU
Sorteringsutstyr renovasjon og annet	3 700 000	2 500 000			I	SU
<b>Vedlikeholde eksisterende infrastruktur og bruke eksisterende bygninger</b>						
Veivedlikehold inkl. materialer	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	D	SU
Asfaltering med bruk av asfaltfond					D	SU
Asfaltfond til næringsrettet veivedlikehold					D	SU
Østerdalsveien	1 700 000	22 000 000			I	SU
Utskiftning av bru (Klubbefossbuktbu)					I	SU
Vedlikehold og materialer bygning og anleg	3 190 000	3 190 000	3 190 000	3 190 000	D	SU
Påkostninger Barduhallen	3 000 000	2 000 000	550 000		I	SU
Påkostninger kommunale bygg	3 100 000	9 080 000	5 850 000	2 450 000	I	SU
Fjerne oljetanker ved kommunale boliger	400 000				D	SU
ENØK-tiltak	500 000				I	SU
Ren og skitten sone prosjekter	8 000 000				I	SU
Prosjekter vann og avløp	12 500 000	12 500 000	12 500 000	12 500 000	I	SU
<b>4.5. I Bardu benytter vi miljøvennlig transport</b>						
Legge til rette for kollektivtransport, spesielt for personer uten førerkort (for eksempel ungdom)						
Trygge vegger, også for myke trafikanter jf. pkt. 1.6						
Bytte ut kommunale kjøretøy med utslippsfrie kjøretøy der det er mulig.						
Ny leasingavtale på biler med flest mulig EL-biler					D	Alle
Montering av EL-bil ladere					I	SU

Bardu kommune har klimagassutslipp per innbygger på 5,3 tonn CO<sub>2</sub>-ekvivalent (reduisert fra 5,5 tonn i 2024), og et totalt klimagassutslipp på 21 076 tonn CO<sub>2</sub>-ekvivalent, en reduksjon på 3,1 % siste året.

Kilde: Kommunalbanken fra Miljødirektoratet 21.08.2025



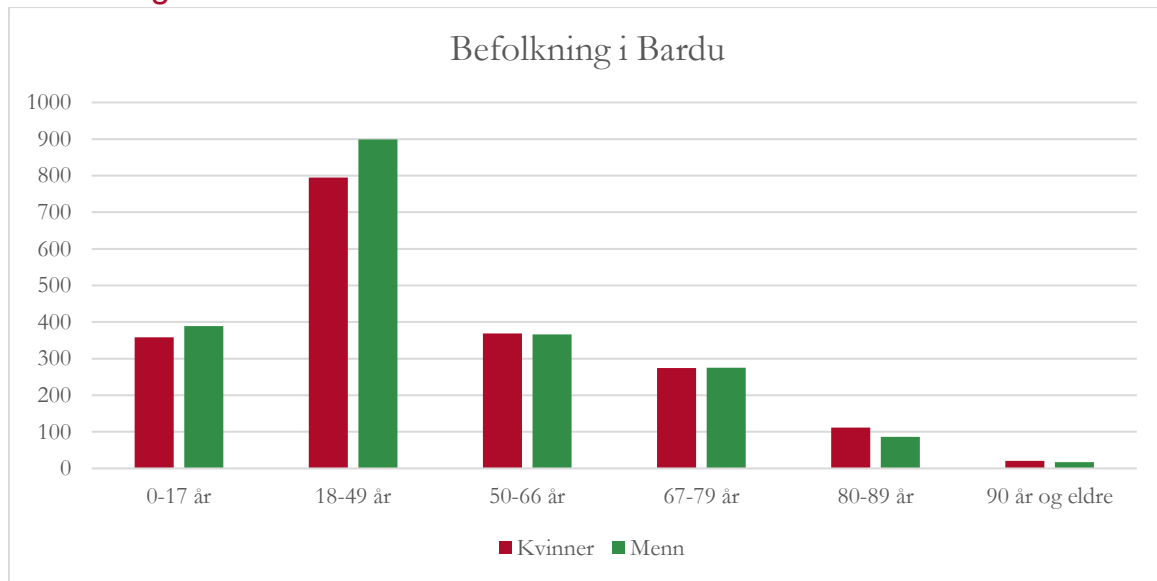
## Utvikling i Bardu

### Demografi

Bardu kommune skiller seg fra sine naboer med å være en relativt ung kommune, med demografi nesten som en stor by. Vi har fortsatt meget lav andel uføre og arbeidsløse, samt lavt antall aleneboende og skilte separerte. Vi har høy andel med høyere utdanning, svært få med lav inntekt og lavt antall barn 0-17 år med enslig forsørger.

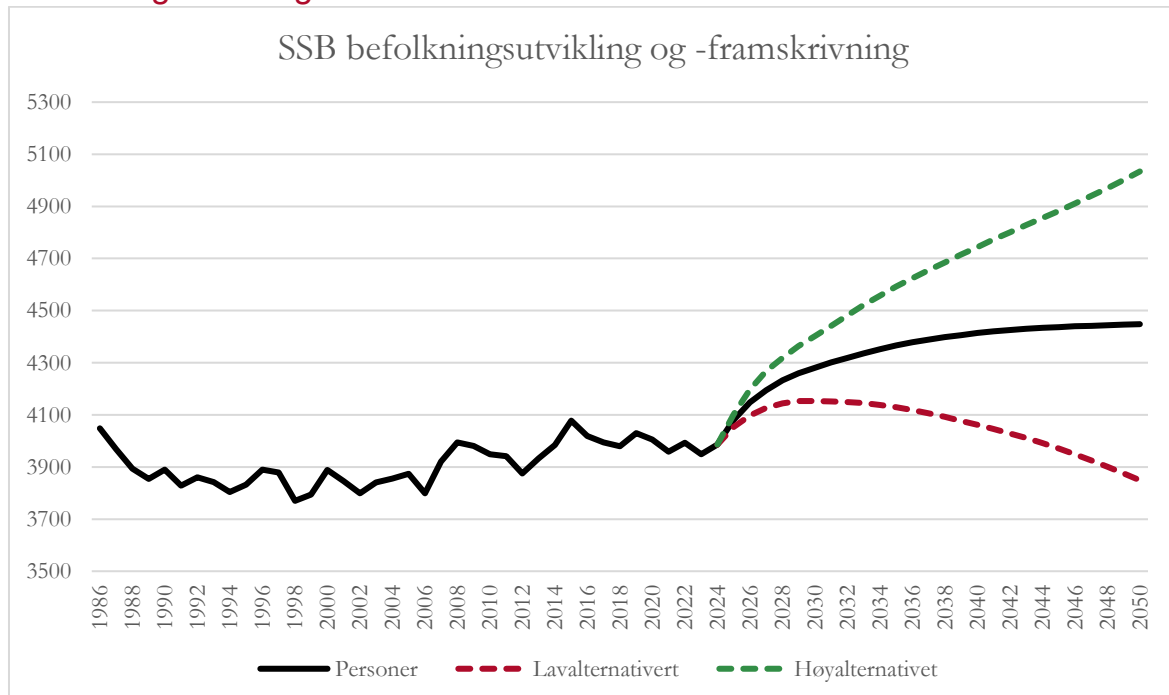
Vår lave arbeidsledighet og demografi resulterer i at vi har en meget høy skattøre per innbygger, lagt over det som er normalt for kommuner på vår størrelse. Trolig skyldes dette vår store arbeidsplass, Forsvaret, som har en rekke unge ansatte som tjener litt over gjennomsnittet.

### Befolkning



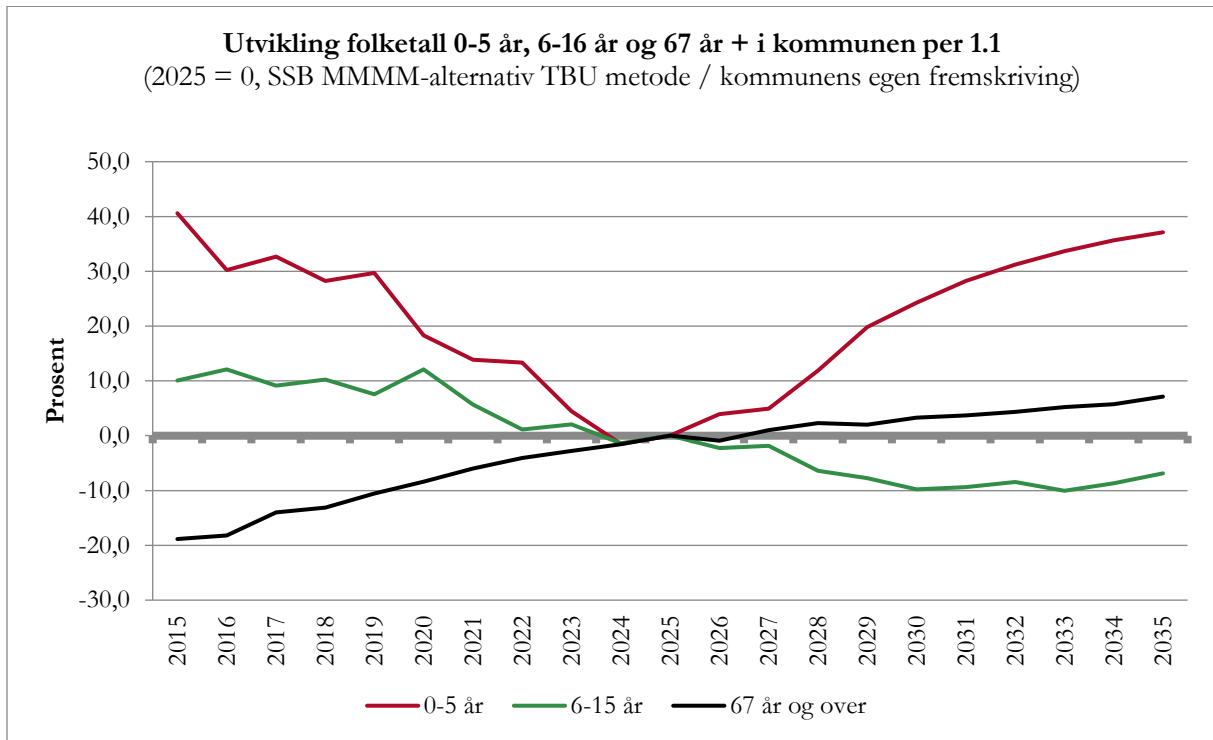
Samlet befolkning tilsvarende 3903 pr 01.07.2025.

### Befolkningsutvikling

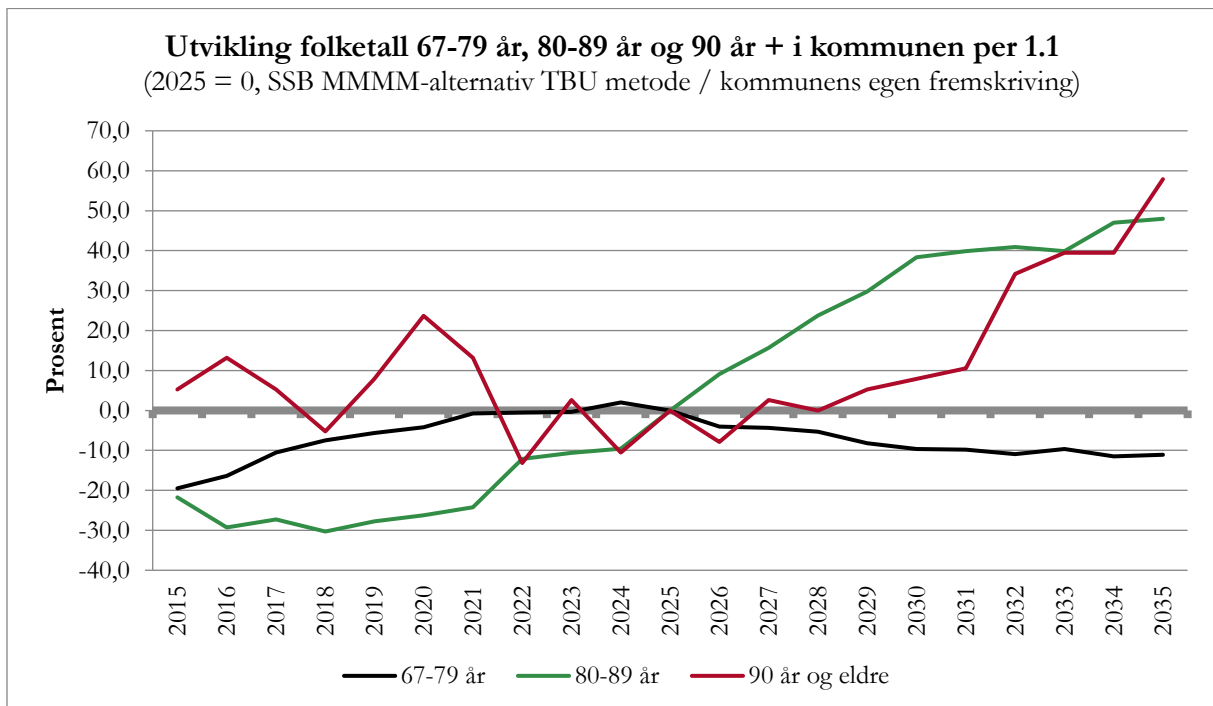


Tallene er hentet fra SSB, og prognose er SSB sin befolkningsframskriving med et høyt og lavt alternativ fra 2024. I 2050 er det forventet at Bardu kommune har 4 448 innbyggere.

Demografimodeller (utvikling i folketall) under er hentet fra KS prognosemodeller.



Ser man på framskrivningen fordelt på aldersgrupper de neste 10 årene ser vi at antall barn i barnehagealder skal øke en god del, antall barn i skolealder skal ned og antall eldre over 67 år øker litt. Dette er viktige prognoser å ta med seg i planlegging for fremtiden. Antall barn 1-5 år forventes å øke med 66 barn til 235 barn de neste 10 årene, mens barn 6-12 år holder på samme nivå, 293 barn, og barn 13-15 år reduseres fra 145 i 2025 til 115 i 2035.



Ser man på befolkningsutviklingen blant den eldste delen av befolkningen, er det en relativt stor økning både i aldersgruppen 80 – 89 år og i befolkningen over 90 år. Bruken av helse- og omsorgstjenester øker med alderen, og for mennesker over 80 år har langt oftere enn andre behov for hjemmetjenester og eventuelt også sykehjemsplass. På bakgrunn av dette vil man kunne anta at utgiftene til pleie- og omsorgsdelen av kommunen øker, og vi må legge til rette for at vi har gode helse- og omsorgstjenester som også ivaretar mennesker som ønsker og kan bo i eget hjem, eller eventuelt i omsorgsbolig. Mange eldre har i dag vesentlig bedre helse, og andelen som har hatt behov for sykehjemsplass har blitt redusert på nasjonalt nivå siden 2012 ved innføringen av samhandlingsreformen. Det forventes en økning i eldre 80-89 år, fra 198 personer i 2025, til 293 personer i 2035. I 2025 er det 38 personer som er 90 år og eldre og vil øke til 60 personer fram mot 2035 i henhold til demografimodellen over.

## Folkehelse

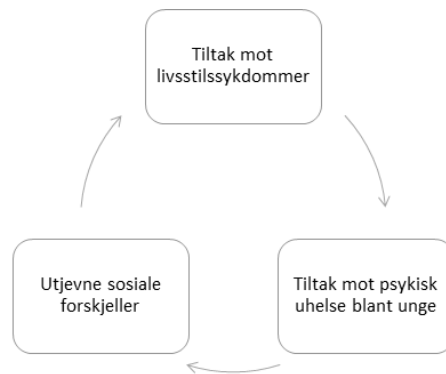
I henhold til folkehelseloven og forskrift om oversikt over folkehelsen (folkehelseforskriften), skal alle kommuner ha nødvendig oversikt over befolkningens helsetilstand, og hvilke positive og negative faktorer som kan innvirke på helsen. Det skal utarbeides en folkehelseoversikt hvert fjerde år. Bardu kommune har oppdatert folkehelseoversikt fra 2024. Folkehelseoversikten skal foreligge ved oppstart av arbeidet med planstrategien og danne grunnlag for fastsettelse av mål og strategier for videre arbeid med folkehelsen i kommunen (plan- og bygningsloven kap. 11). Dette omfavner både samfunnsdelen, arealdelen og ulike kommunedelplaner. Kommunen skal altså legge til rette for et målrettet og systematisk folkehelsearbeid basert på lokale folkehelseutfordringer.

En sentral føring i folkehelseloven er at en skal ha fokus på å motvirke sosiale ulikheter i helse. Generelt ligger Bardu relativt gunstig an på mange parametere sammenlignet med fylket og landet for øvrig, men det er noen trekk det er verdt å følge utviklingen av. Man kan se en økning av andel barn som vokser opp i vedvarende lavinntektshusholdninger (9,3%). Oppvekstvilkår og psykisk helse hos barn og unge er hovedområder som kommunen aktivt monitorer utviklingen av. De fleste barn har det bra og lever aktive liv, men det er forhold som er verdt å merke seg. Tjenestene rapporterer om økt pågang som følge av psykiske plager og det er utfordringer med å tilby kontinuitet og tilgjengelighet hos de som har komplekse problemstillinger. En av faktorene i Ungdata undersøkelsene som gjennomføres er at kommunen skiller seg negativt ut når det gjelder rapportert ensomhet.

Den demografiske endringen, hvor andelen eldre i befolkningen øker, vil sette press på helse- og omsorgstjenestene dersom en ikke gjør nødvendige grep og prioriteringer. Bardu er for tida inne i en bemanningskrise og det vil bli sentralt å følge opp hvordan tiltakene som er iverksatt lykkes. En vil imidlertid ikke kunne løse det økte behovet for tjenester kun ved bemanningstiltak. Forebyggende arbeid på tvers av avdelinger og med eksterne parter er svært viktig. Vellykkede tiltak for integrering av velferdsteknologi er og en nøkkelfaktor. Helse i alt vi gjør følger alle kommunale sektorer. I all samfunnsutvikling legges det til grunn å skape sosialt bærekraftige lokalsamfunn. Bardu har et godt utgangspunkt med høy grad av frivillighet og aktivitet i kommunen innen kultur, idrett og frivillige organisasjoner.

Budsjett og økonomiplanen er den viktigste handlingsorienterte planen kommunen har. Folkehelsearbeidet er delvis innarbeidet i det enkelte rammeområde, eksempelvis har etat for Samfunn og utvikling ansvar for god vannkvalitet og etat helse, omsorg og barnevern har som et av sine områder å arbeide med hverdagsrehabilitering, slik at de eldre kan bo hjemme så lenge som mulig. Fremover i økonomiplanperioden skal Bardu kommune jobbe for å skape helhetlig tilnærming til folkehelse med bred forståelse for temaet i alle kommunens etater og avdelinger.

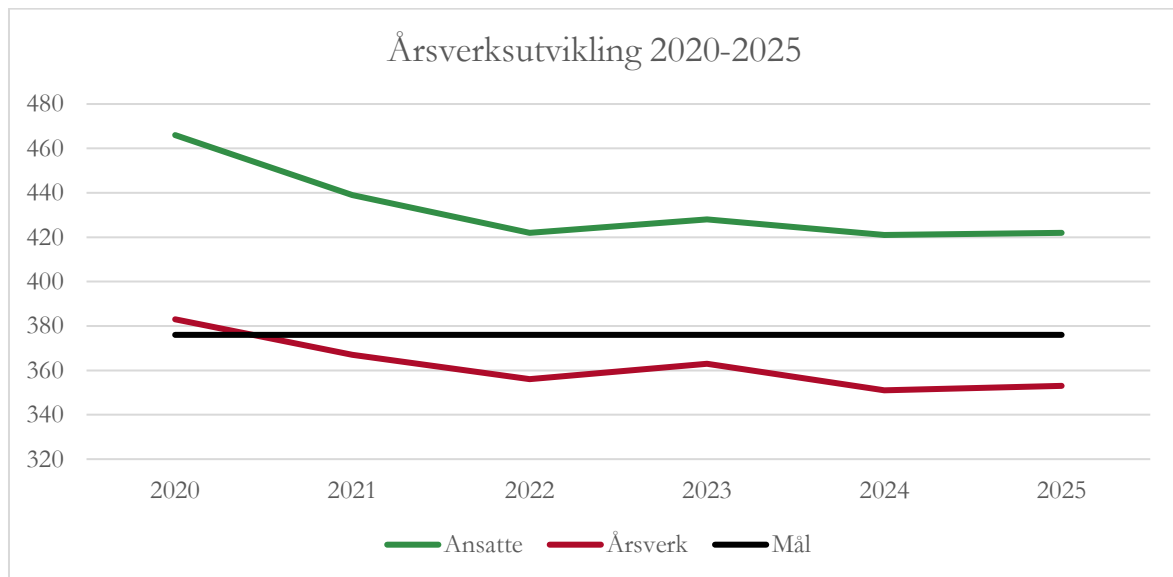
Fremtidige satsningsområder:



### Bardu kommune som arbeidsgiver

Organisasjonen Bardu kommune er stolt arbeidsgiver for ca. 422 ansatte. Sammen leverer vi et mangfold av tjenester til kommunens innbyggere i alle aldre. Det jobbes hver dag i hele organisasjonen for å ha fokus på verdier, holdninger og handlinger. Brukerne våre er alltid i fokus. Ingen kan lykkes alene, men alle kan lykkes sammen. Rollebevissthet, tillit og samarbeid er gode stikkord, og det er viktig å være fortrolig med tilgjengelige verktøy og vevisere. Vi ønsker å videreutvikle attraktive arbeidsplasser som gir gode tjenester. Det skal være meningsfylt, utfordrende og utviklende å jobbe i Bardu kommune. Det er gjennom arbeidsplassene, der tjenestene gis, at vi bygger omdømmet vårt.

Medarbeidernes kompetanse speiler kommunens mange tjenesteområder og er variert i utdanningsnivå og på fagområder. Kommunen har de siste årene arbeidet med et betydelig omstillingsprogram med uttalt mål om å redusere antall årsverk ned mot 2017-nivå, noe vi har lykket med og har siden 2020 vært under dette målet.



Utviklingen har vist en nedadgående trend for Bardu kommunes årsverk, noe som er i tråd med omstillingsprogrammet i kommunen.

Sykefraværet i Bardu kommune er pr. 30.9.25 på 8,3%, noe høyere enn vårt mål på 7,5%. Samtidig står vi ovenfor en betydelig bemanningsutfordring da det er vanskelig å få tilsatt personell og arbeidsledigheten er svært lav. Dette gir ytterligere belastninger på mange av

kommunens ansatte, og slitasjen har pågått over tid. Særlig helse, omsorg og barnevern, oppvekst og bygg og eiendom ved renhold preges av dette, men det er betydelige bemanningsutfordringer også innen andre sektorer.

Et tiltak i likestillings- og rekrutteringsarbeidet er at Bardu kommune gjennom sin lokale lønnspolitikk slått fast at kommune skal arbeide målbevisst for at kvinner og menn får samme mulighet til lønnsutvikling og avansement. Lønnsforskjeller som har sin årsak i kjønn, skal ikke forekomme.

### **Lærlinger i Bardu kommune**

Bardu kommune har god tradisjon for å ha lærlinger, og sier ja til lærlinger. I samfunnsplanen har vi mål om å ha 10 lærlinger, og 1 læreplass i Bardu kommune. Bardu kommune har tatt bort øremerkede midler til lærlinger i budsjettet, den enkelte avdeling budsjetterer med lønn til lærlinger, og kan også tilsette lærlinger i vakante hjemler i avdelingen.

### **KOSTRA-gruppe**

SSB har delt inn alle kommuner i KOSTRA-gruppe. Bardu kommune er i KOSTRA-gruppe 6: Kommuner med 2 000 til 9 999 innbyggere, høye bundne kostnader og høye korrigerede inntekter.

## Økonomistyring

### Mål og handlingsregler

I ny kommunelov ble det krav til mål og handlingsregler for budsjett og økonomiplan. Bardu kommune har hatt følgende mål (1-3) og handlingsregler (4) de siste årene, som ble revidert og vedtatt i april 2021 som en del av økonomireglementet:

1. Netto driftsresultat skal over tid være 1,75 % av brutto driftsinntekter
2. Disposisjonsfond bør over tid være minimum 7,5 % av brutto driftsinntekter
3. Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 75 % av brutto driftsinntekter
4. Bruk av konsesjonskraftsinntekter i drift: ved salg av konsesjonskraft skal maksimalt 50 % brukes i drift, opptil 10 millioner, alt over brukes maksimalt 25 %

Punkt 1 og 4 bør sees i sammenheng. Netto driftsresultat bør være minimum 1,75% av driftsinntekter, uavhengig av salg av konsesjonskraft. Ved høye priser vil handlingsregler nr. 4 bety at netto driftsresultat bør være mer enn 1,75% av driftsinntekter, dette for å sikre seg handlingsrom ved endringer i kraftpriser.

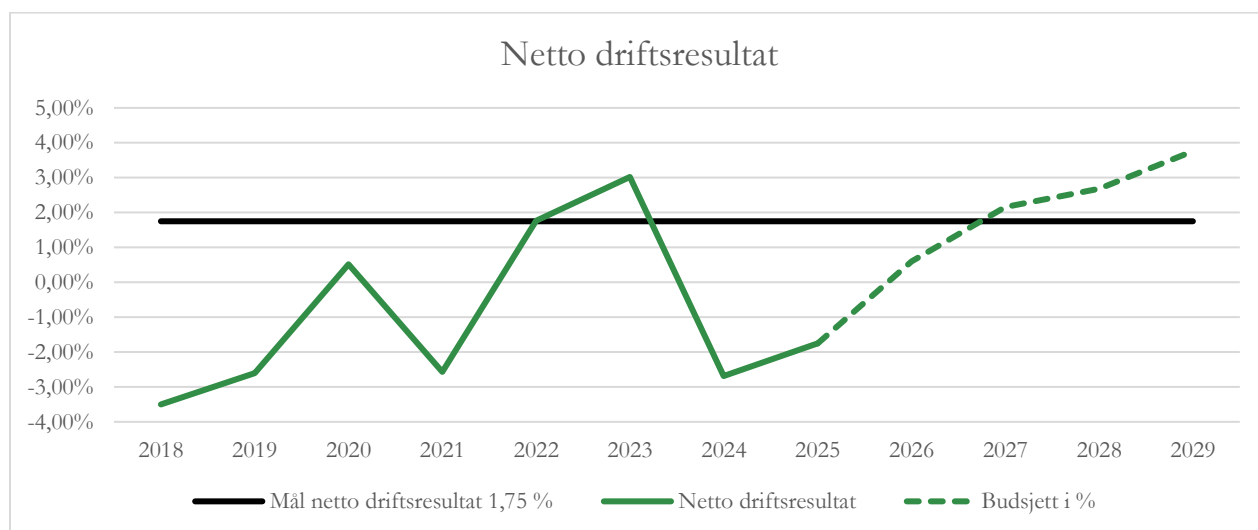
### Måloppnåelse i økonomiplanperioden

	2026	2027	2028	2029
Driftsinntekter	615 776 049	617 247 049	618 647 049	623 747 049
Mål netto driftsresultat 1,75 %	10 776 000	10 802 000	10 826 000	10 916 000
Budsjettert netto driftsresultat	3 703 260	13 323 260	16 573 260	23 453 260
Budsjett i %	0,60 %	2,16 %	2,68 %	3,76 %
Mål disposisjonsfond 7,5%	46 183 000	46 294 000	46 399 000	46 781 000
Prognose disposisjonsfond 31.12.	2 980 000	15 580 000	31 430 000	54 160 000
Prognose i %	0,48 %	2,52 %	5,08 %	8,68 %
Mål lånegjeld 75%	461 832 000	462 935 000	463 985 000	467 810 000
Prognose lånegjeld 31.12.	874 500 000	895 780 000	892 230 000	879 780 000
Prognose i %	142 %	145 %	144 %	141 %
Prognose netto kraftinntekter	5 000 000	14 500 000	17 000 000	21 500 000
Mål avsetning kraftinntekter	2 500 000	7 250 000	8 500 000	10 750 000
Budsjettert avsetning	2 500 000	7 250 000	8 500 000	10 750 000
Budsjett i %	50 %	50 %	50 %	50 %

**Netto driftsresultat**(resultatgrad) viser hva kommunen sitter igjen med etter at drift, renter og avdrag er dekket. Et positivt netto driftsresultat gjør en kommune i stand til å avsette midler som videre kan brukes til å møte inntektssvikt, uforutsette utgifter og finansiere investeringer. Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler at denne bør ligge på minimum 1,75% av brutto driftsinntekter. For å kunne bygge opp disposisjonsfondet vil det være nødvendig med en høyere resultatgrad enn minimumsanbefalingene.

Mål om netto driftsresultat på 1,75% av driftsinntekter oppnås ikke i 2026, men ellers i økonomiplanen. Det må nevnes at grunnen til at avsetning til disposisjonsfond, og dermed netto driftsresultat er høyt, er fordi det avsettes 50% av kraftinntekter, det er heller ikke budsjettert

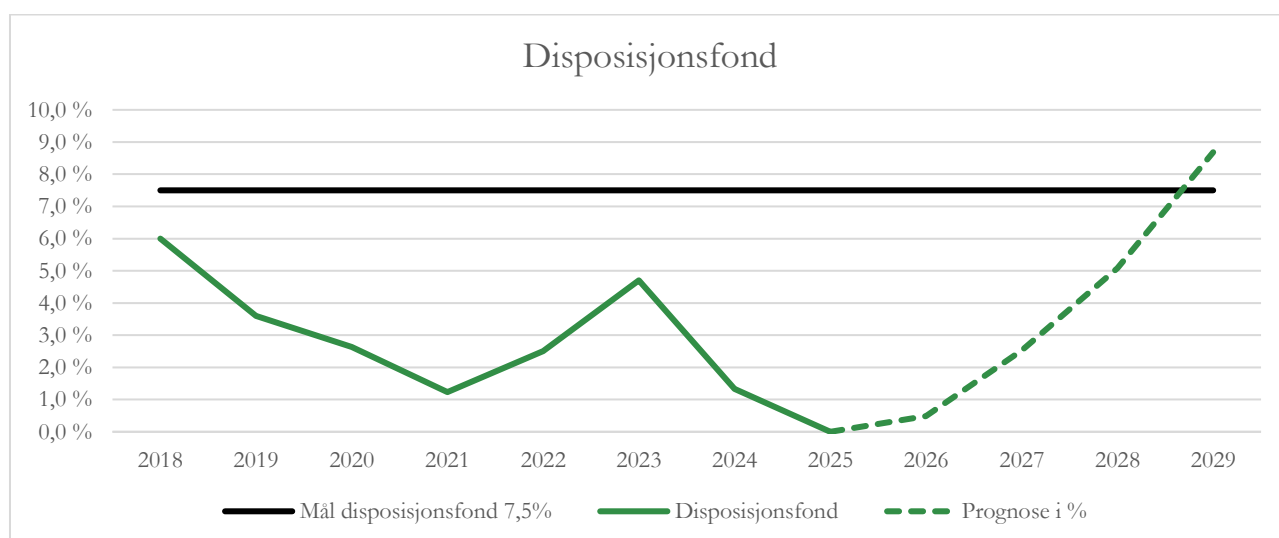
med bruk av disposisjonsfond som kan utløses i løpet av året som ved f.eks. utbetaling til boligbygging da dette justeres etter faktisk utbetaling, ved budsjettregulering i løpet av året. Et relativt høyt resultat i 2027-2029 skyldes delvis at det er budsjettert med lavere bruk av bundne fond enn avsetning til bundne fond (f.eks. kraftfond). Det er budsjettert med en relativt lav avsetning til årets resultat i 2026-2028, denne bør forsøkes økt og helt til målet på 1,75%, altså ca. 11 millioner kr.



**Disposisjonsfondet** er kommunens sparekonto/buffer. Fondet skal sette kommunen i stand til å møte uforutsette utgifter og/eller inntektssvikt på kort og litt lengere sikt.

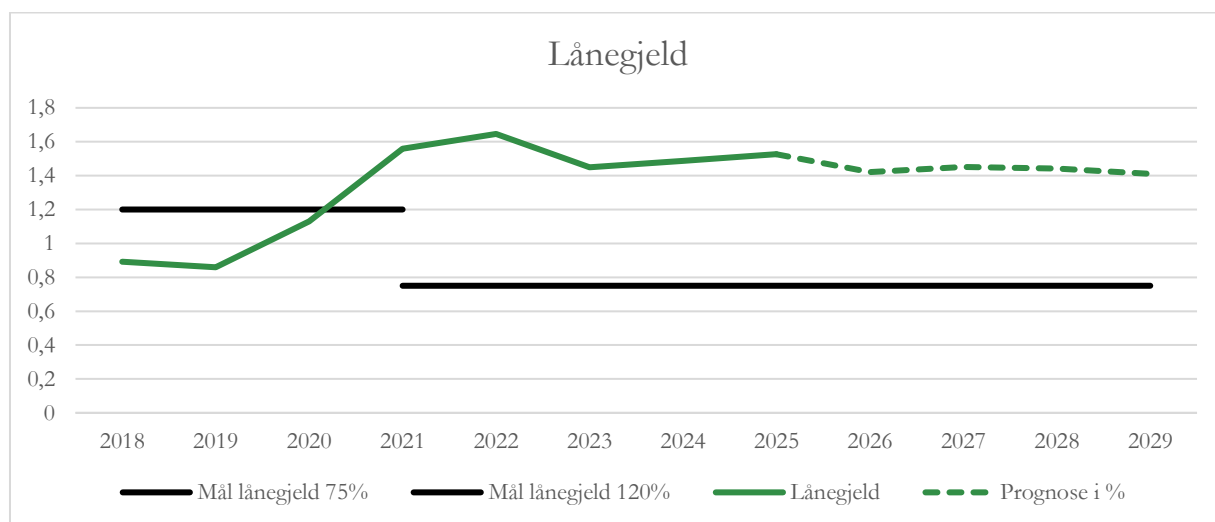
Estimert saldo per 31.12.25 er **0 kr** (estimert fra 2. tertial rapport).

	2026	2027	2028	2029
Saldo disposisjonsfond IB	-	2 980 000	15 580 000	31 430 000
Drift av ungdomsklubb	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Ekstra tilskudd Steilia	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Finansiering av tiltak som ikke får full effekt i 2026	-1 870 000			
Avsetning til disposisjonsfond fra kraft	2 500 000	7 250 000	8 500 000	10 750 000
Avsetning til disposisjonsfond fra resultatet	2 500 000	5 500 000	7 500 000	12 130 000
Saldo disposisjonsfond UB	2 980 000	15 580 000	31 430 000	54 160 000



Mål om disposisjonsfond på 7,5% av driftsinntekter oppnås etter økonomiplanen først i 2029. Oppbygging av disposisjonsfond i perioden er viktig med tanke på den økte lånegjelden, når disposisjonsfondet når målet kan avsetning til disposisjonsfond reduseres, og betaling av lånegjeld økes, evt. finansierte investeringer. Merk at dersom vi får et udekket merforbruk i 2025 så må dette dekkes inn fra 2026 før det kan gjøres avsetninger til disposisjonsfond. Siden størrelse på dette ikke enda er kjent så er det kun tatt inn i prognosen et disposisjonsfond på 0 kr 01.01.2026.

Merk at avsetning til disposisjonsfond i 2026 er økt med 1,5 millioner kr, dette for å ha mulighet til å finansiere viktige omstillingstiltak som ikke får full effekt i 2026, eller eventuelt å kunne dekke udekket merforbruk fra 2025.



Størrelsen på **lånegjelden** til kommunen sier noe om kommunens langsiktige økonomiske bærekraft. Høy lånegjeld vil stille høyere krav til størrelsen på netto driftsresultat og disposisjonsfond. Skolebyggingen førte til en økning i lånegjelden utover anbefalte nivåer (Riksrevisjonen anbefaler maks 75%), og vil derfor kreve en høyere buffer for å kunne takle for eksempel svingninger i renta i årene fremover.

Mål om lånegjeld på 75% av driftsinntekter overholdes ikke i økonomiplanperioden da det bla er større behov for flere påkostninger i mange bygg.

Mål om avsetning på 50% av **kraftinntekter** til disposisjonsfond ivaretas gjennom økonomiplanperioden.

### Handlingsrom i økonomiplanperioden

Det er ingen økonomisk handlingsrom i 2026, det jobbes med tiltak for å komme innenfor budsjetttrammene for 2026, og sannsynligheten er stor for at eventuelle tiltak som settes i gang ikke vil ha full effekt i 2026.

Det vil videre være en svak forbedring i økonomiplanperioden, og mål om disposisjonsfond på over 7,5% av driftsinntektene er forskjøvet sammenlignet med tidligere planer, og oppnås nå først i 2029. Den høye graden av lånegjeld vil svekke handlingsrommet da dette medfører høye kapitalkostnader som renter og avdrag i perioden, i tillegg er det risiko knyttet til renteøkning/utsatt rentekutt utover dagens renteprognose. I 2026 er prognosen på rente og avdrag ca. 67 millioner kr, og vil utgjøre nesten 11% av driftsinntektene. Det er viktig å sette fokus på en sunn drift der inntekter er høyere enn utgifter med mulighet for sparing og oppbygging av disposisjonsfondet.

# Forutsetninger og fastsettelse av rammer i økonomiplanen

## Budsjettprosessen 2026

Budsjettprosessen startet på våren 2025 med å innhente oppdaterte prognoser på inntektstall, oppdatere prognose på renter og avdrag, og fordeling av nettoinntekter til rammeområdene. Forslag til rammer per rammeområde ble vedtatt i kommunestyret i juni i henhold til økonomireglementet (ramme 2026). Samtidig har vi hatt en prosess med mål om omstilling og innsparing på 20,5 millioner kr. I denne prosessen er det jobbet med tiltak, hovedsakelig strukturendringer. Saken ble forankret i kommunestyret i juni og det har vært jobbet parallelt med disse prosessene. Etter at rammene ble vedtatt i juni, ble hver ramme fordelt av kommunalsjef på avdeling. Videre har avdelingsledere detaljbudsjettert på sine ansvar, med mål om realisme og moderasjon. Etter detaljbudsjettering startet vi med et budsjettavvik på ca. 57 millioner kr.

Budsjettet gjennomgikk kvalitetssikring av økonomisjef sammen med kommunalsjefene, med involvering av avdelingsledere der det var nødvendig. Det ble korrigerert for feilbudsjettering, budsjett ble tatt ned der hvor det var dobbeltbudsjettert, områder som skal gå i null, men som ikke var satt i null, ble ført i null (bla finansierte prosjekter, ramme for næring, interkommunale samarbeid og selvkostområder), og det ble tatt en sjekk av årsverk per avdeling. Det ble gjort gjennomganger for å sikre likebudsjettering på tvers av rammer og avdelinger. Tiltak som er vedtatt i nedstyringsprosessen (PWC-tiltak i 2024) ble gjennomgått, og sjekket at dette var lagt inn. Enkelte av disse tiltakene får heller ikke full effekt i 2026 og utsatt effekt finansieres ved bruk av disposisjonsfond, dette ble også lagt inn. Lønn ble oppdatert etter lokale lønnsforhandlinger på alle avdelinger. Etter kvalitetssikringen av avdelingenes budsjetter, før sentrale inntekter og utgifter ble gjennomgått og oppdatert, var det et gjestående budsjettavvik på 26 millioner kr.

I statsbudsjettet ble det klart at økte inntekter dekker lønn- og prisvekst, med en økning på 12,5 millioner kr. Dette ble fordelt til rammene og rammene korrigerert med dette. Videre er rammene korrigerert for endringer i avskrivninger. Det er også en del ulike forhold som har medført behov for korrigeringer i rammene. Korrigeringene er blant annet oppgavekorrigeringer i statsbudsjettet ved redusert barnehageavgift, og utgifter på helse. Det er inntektsføring av selvkostfond og oppgaveflytting mellom rammer (herunder er ungdomsrådsadministrator flyttet fra stab og fellestjenester til politisk virksomhet). Det var også behov for rammekorrigeringer ved andre utgiftskrevende forhold som barn i skole og barnehage med vedtak som krever ekstra ressurser, og nye/økende kostnadskrevende vedtak/tiltak innenfor helse. Nevnte utgiftskrevende forhold ansees midlertidige. Innføring av nytt elektronisk pasientjournalssystem på HOB medfører 1 millioner kr i rammeøkning. Det er rettet opp i noen direkte feil i rammene, som for eksempel at rammen til politisk virksomhet ble tatt ned 300 000 kr siden det ikke er valgår, mens summen viser seg å være 75 000 kr, og korrigering mellom fellesutgifter og skatt, tilskudd og finans.

Nye rammer ser dermed slik ut:

Rammer	Ramme 2026	Lønnsvekst	Avskrivninger	Div. korrigeringer	Ny ramme
Etat Oppvekst	111 246 458	4 950 000	- 70 000	2 200 000	118 326 458
Etat Helse, omsorg og barnevern	141 509 729	5 200 000		6 200 000	152 909 729
Etat Samfunn og utvikling	75 021 120	1 200 000	- 1 571 000	- 600 000	74 050 120
Næring	-				-
Brann og redning	3 911 917	200 000			4 111 917
NAV	6 500 000				6 500 000
Stab og fellestjenester	27 397 556	850 000	250 000	45 000	28 542 556
Politisk virksomhet	3 703 504	100 000		425 000	4 228 504
Fellesutgifter	10 474 052			- 1 900 000	8 574 052
Skatt, tilskudd og finans	- 379 764 336	- 12 500 000	1 391 000	- 6 370 000	- 397 243 336
Sum	0	-	-	-	0

Da budsjettet var kvalitetssikret, med fokus på riktige tall og realisme, og reviderte inntekter og sentrale utgifter var lagt inn, gjensto et budsjettavvik på ca. 19,5 millioner kr. 5,4 millioner av budsjettavviket ble løst med administrative tiltak, mens 6,9 millioner kr foreslås løst med tiltak som skal behandles politisk, se vedlegg. Resterende avvik på 7,3 millioner kr står som et udekket omstillingsbehov som må løses i løpet av 2026. Det jobbes videre med tiltak som er kommet inn i omstillingsprosessen som skal løse det udekkede omstillingsbehovet.

Tiltakene er gjennomgått og vurdert av kommunedirektør, kommunalsjefer, økonomisjef og HR-leder, og effektene av disse er lagt inn i hele økonomiplanperioden. Tillitsvalgte og hovedverneombud har vært med i prosessen med å finne og vurdere tiltak i omstillingsgruppen.

Rammer	Ny ramme	Administrative tiltak	Politiske tiltak	Budsjettert beløp	Udekket omstilling	Budsjett 2026
Etat Oppvekst	118 326 458	-20 000	-1 380 000	119 670 782	-1 350 000	118 320 782
Etat Helse, omsorg og barnevern	152 909 729	370 000	-450 000	158 578 205	-5 700 000	152 878 205
Etat Samfunn og utvikling	74 050 120	-640 000	-1 700 000	73 621 785	-100 000	73 521 785
Næring	-					-
Brann og redning	4 111 917			4 115 942		4 115 942
NAV	6 500 000			6 500 000		6 500 000
Stab og fellestjenester	28 542 556	-830 000	-820 000	27 937 070	-100 000	27 837 070
Politisk virksomhet	4 228 504			4 350 531		4 350 531
Fellesutgifter	8 574 052			8 577 285		8 577 285
Skatt, tilskudd og finans	-397 243 336	-4 240 000	-2 500 000	-396 101 600	-	-396 101 600
Sum	0	-5 360 000	-6 850 000	7 250 000	-7 250 000	-

## Forutsetninger

Generelle forutsetninger som er lagt til grunn for budsjettarbeidet og økonomiplanen:

- Ingen endring i folketall, prognosen tar utgangspunkt i 3 904 innbyggere (folketall per 1.7.2025)
- Faste priser i hele økonomiplanperioden – siden inntektene er i 2025-kr i hele perioden
- Årslønnsvekst er satt til 4,0% i henhold til statsbudsjett, denne er budsjettert i sin helhet på ramme for fellesutgifter og må fordeles i 2026. Tilsvarende er satt av i økonomiplanperioden
- Kommunal deflator er satt til 3,5 % i henhold til statsbudsjett
- Renteprognose følger utvikling i NIBOR, med tilhørende påslag
- Pensjonskostnad etter prognoser fra KLP og SPK

## Førende rammer – statsbudsjettet

Regjeringen la frem forslag til statsbudsjett 15. oktober 2025.

Regjeringen legger i Statsbudsjettet opp til en vekst i frie inntekter på 4,2 milliarder kr i 2026 i kommunesektoren (kommuner og fylkeskommuner). Dette tilsvarer en realvekst i frie inntekter på 0,7 prosent, som er beregnet fra inntektsnivået i 2025 slik det var anslått etter behandlingen av revidert nasjonalbudsjett.

Det legges opp til at kommunene får 3,2 milliarder kr av veksten i frie inntekter, noe som gir et økt handlingsrom på 1,1 milliarder kr etter at merkostnader for demografi er trukket fra. Veksten i 2026 er ikke knyttet til særskilte satsinger. Regjeringen vil samtidig understreke at kommunene og fylkeskommunene har et selvstendig ansvar for å tilpasse aktivitetsnivået til inntektene de har gjennom kloke prioriteringer, nødvendige omstillinger og god økonomistyring, slik at driften er

bærekraftig over tid. Kommunene og fylkeskommunene kan ut fra lokale behov og vurderinger bruke handlingsrommet til å bedre den økonomiske balansen eller bedre tjenestetilbudet.

For Bardu kommune gir dette en nominell vekst i frie inntekter på 4,3%, som etter fratrekk for kommunal deflator (3,5%) gir en realvekst i de frie inntektene på 0,8%.

Den kommunale skattøren angir hvilken andel av skatt på alminnelig inntekt for personlige skattytere som tilfaller kommunesektoren. Det er langvarig praksis for at skattørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 % av kommunenes samlede inntekter. Gjeldende skattører ville gitt noe for høy skatteandel for 2026, og den kommunale skattøren foreslås derfor redusert med 1,4 prosentpoeng fra 12,75 prosent i 2025 til 11,35 prosent i 2026 for kommunene.

Aktuelle saker med betydning for kommunesektoren er reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehage fra 1500 kr til 700 kr per mnd. fra 1.8.2025, og økt investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser.

Endringer i rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner som følge av endringer i oppgavefordelingen, regelendringer, innlemming av øremerkede tilskudd mv., listen er ikke uttømmende:

- Endring i elevtall – statlige og private skoler – rammetilskudd reduseres
- Endringer i barnevernlova kompenseres
- Gevinster knyttet til nytt prøvegjennomføringssystem i skolen trekkes fra rammetilskudd
- Reduksjon i foreldrebetaling i barnehagen kompenseres
- Kompensasjon for videreføring av nominell maksimal foreldrebetaling i barnehagen
- System for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole kompenseres
- Overgangsordninga for spesialiserte fosterhjem kompenseres
- Avslutning av overgangsordning for spesialiserte fosterhjem kompenseres
- Økt behov for sosialhjelp ved endringer i stønader kompenseres
- Økt basistilskudd for fastleger – helårseffekten kompenseres
- Finansiering av praksis for studenter ved Brann og redningsskolen reduseres

Den samlede skjønnsrammen til kommunene i Norge øker med 30 millioner kr, til 1030 millioner kr i 2026.

Den totale skjønnsrammen til Statsforvalteren i Troms og Finnmark reduseres fra 105,8 millioner kr i 2025 til 95,4 millioner kr i 2026. Av disse er 23,85 millioner kr fordelt i basis skjønn. Reduksjonen skyldes økning i basisrammen.

Statsforvalterens tilbakeholdte skjønnsmidler for 2026 er på 71,55 millioner kr., og kan fordeles gjennom året på f.eks. prosjektskjønn/utvikling og kompensasjon for merutgifter som følge av naturskade eller andre kritiske, uventede hendelser.

Bardu kommune får en økning i skjønnstilskudd i rammetilskuddet, fra 710 000 kr i 2025 til 840 000 kr i 2026.

### **Statsbudsjettet viser til økt omstillingsbehov fremover**

Kommunesektoren står overfor store omstillingsbehov fremover. Som følge av økningen i antall eldre over 67 år, anslås utgiftsbehovet totalt sett til helse og omsorg å være over 50 milliarder kroner høyere i 2035, sammenlignet med 2025. Ifølge SSBs befolkningsframskrivninger vil nesten alle kommuner ha færre personer i yrkesaktiv alder per innbygger over 67 år i 2050 enn i dag. Over 200 kommuner forventes å få færre personer i yrkesaktiv alder totalt. Samtidig anslås

nedgangen i antall barn og unge å gi et tjenestebehov som om 10 år er 12 milliarder kroner lavere enn hva det er i inneværende år. Kommunene vil ikke kunne bygge ut omsorgstjenestene i takt med økningen i antall eldre uten å omstille og vri ressurser fra barn og unge. Det er også slik at når staten i de årlige budsjettene kompenserer for forventede utgiftsøkninger som følge av demografisk utvikling, så er dette et nettotall bestående av økte behov i noen aldersgrupper og redusert behov i andre. Den inntektsrammen som følger av Stortingets budsjettvedtak, forutsetter at kommunene og fylkeskommunene omstiller tjenestetilbudet i tråd med befolkningsutviklingen.

Tilgangen på arbeidskraft vil avta i mange kommuner samtidig som utgifts- og arbeidskraftbehovet innenfor helse- og omsorgssektoren øker kraftig. Mange kommuner melder allerede om utfordringer med å rekruttere nok ansatte. Dette tilsier at kommunene må vurdere nye måter å organisere og levere velferdstjenester på. Perspektivmeldingen og andre analyser har løftet frem disse utfordringene som sentrale i årene fremover. I tillegg står kommunene overfor flere komplekse utfordringer, som klimaendringer, naturhensyn, sikkerhet og beredskap, og økende utenforskap. Kommuner har ulike forutsetninger for å håndtere disse utfordringene. Dette utfordrer hver og en kommune, men utfordrer også et kommunesystem der alle kommuner har det samme ansvaret.

Regjeringen ønsker å bevare et sterkt lokaldemokrati og et kommunesystem basert på generalistkommuneprinsippet, hvor alle kommuner har ansvar for å levere likeverdige tjenester til innbyggerne. Samtidig ser vi økende forskjeller mellom kommunene når det gjelder økonomi og når det gjelder å tiltrekke seg nok fagfolk til tjenestene. Rekruttering av kvalifisert helsepersonell blir en utfordring for mange kommuner. Staten tar et ansvar for å gi rammebetingelser som gjør det mulig å møte disse utfordringene. Kommunene har et ansvar for å finne løsninger som passer deres lokale forhold. Derfor følger regjeringen opp flere av anbefalingene fra Generalistkommuneutvalget, blant annet:

- Interkommunalt samarbeid er helt nødvendig for at mange kommuner skal kunne løse oppgaver de har ansvar for. Det er viktig at vi har et regelverk med samarbeidsmodeller som treffer kommunenes behov. Regjeringen skal utrede endringer i regelverket for interkommunalt samarbeid for å legge bedre til rette for at kommuner kan samle flere oppgaver og tjenester i samme samarbeid, og fremdeles beholde demokratisk styring og kontroll gjennom en folkevalgt ledelse.
- Større kommuner vil for mange kunne bidra til å løse utfordringer med mangel på kapasitet og kompetanse. Departementet er positive til kommuner som selv ønsker å slå seg sammen med en eller flere nabokommuner for å løse utfordringene de står overfor. Departementet har fortsatt virkemidler tilgjengelig dersom kommuner selv ønsker å utrede kommunesammenslåing.
- Departementet er også i gang med å utrede en særskilt oppfølgingsordning for kommuner med store og langvarige utfordringer.

Over tid har kommunesektoren fått stadig flere oppgaver og innbyggerne flere rettigheter. Men måten det er gjort på, av skiftende regjeringer og Storting, innebærer at hensynet til det kommunale handlingsrommet har måttet vike for nasjonale mål i for mange saker. Det er ikke et alternativ å fortsette som i dag. Dersom det ikke tas grep, vil det offentlige tjenestetilbudet gradvis bli dårligere. Derfor utnevnte regjeringen i vår en kommisjon som skal foreslå endringer som legger til rette for å bedre ressursbruk i kommunesektoren. Kommisjonen har et bredt mandat, som omfatter både statens styring og eventuelt andre forhold som bidrar til lite effektiv oppgaveløsning. Den første rapporten kommer allerede ved nyttårstider og neste i løpet av 2026.

## Inntektssystemet

Inntektene til kommunen er satt sammen av frie og bundne inntekter. Bundne inntekter består i hovedsak av øremerkede tilskudd, gebyrer og egenbetalinger som er knyttet til spesifikke kommunale tjenester. De frie inntektene kan kommunen fritt disponere, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. De frie inntektene består av rammetilskudd og skatteinntekter, og inntektssystemet fordeler disse inntektene til kommunene. (jfr. grønt hefte).

Inntektssystemet skal bidra til at kommuner og fylkeskommuner kan gi et likeverdig tjenestetilbud. Norske kommuner har ulik geografi, alderssammensetning, og ulike levekår. Noen kommuner har mange barn i skolealder, andre kommuner har mange eldre som trenger omsorgstjenester, lange reiseavstander og/eller spredt bosetting. Dette gjør at kommunale tjenester, som grunnskole, barnehage, og omsorgstjenester, ikke koster det samme å tilby i alle kommuner. Et viktig formål med inntektssystemet er å bidra til at kommunene og fylkeskommunenes kan gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne gjennom å kompensere for slike ufrivillige kostnadsforskjeller.

**Utgiftsutjevningen:** Innbyggertilskuddet utgjør hoveddelen av rammetilskuddet, og fordeles i utgangspunktet med et likt beløp per innbygger. Siden kommuner og fylkeskommuner varierer etter forhold som geografi, alderssammensetning og ulike levekår, omfordeles inntektene slik at alle får sine utgifter dekket. Kommunene og fylkeskommunene får kompensasjon for ufrivillige kostnads- og etterspørselsforskjeller gjennom utgiftsutjevningen. Utgiftsutjevningen skjer ved hjelp av en kostnadsnøkkel. Kostnadsnøkkel består av en rekke objektive kriterier, som forklarer hvorfor det er forskjeller i kommunenes utgifter til velferdstjenester. I det nye inntektssystemet er kostnadsnøkklene oppdatert i tråd med samfunnsutviklingen, og det er nye delkostnadsnøkler for alle sektorene som inngår i inntektutjevningen. I tillegg avvikles ordningen med gradert basiskriterium og fra 2025 vil alle kommuner få fullt basistilskudd. Beregning av utgiftsbehov er basert på oppdaterte kriteriedata og siste tilgjengelige regnskapstall.

**Inntektsgarantiordningen:** Inntektsgarantiordningen skal sikre at ingen kommuner har en beregnet vekst i rammetilskuddet fra ett år til det neste, som er mer enn 400 kroner per innbygger under beregnet vekst på landsbasis. Endringen i inntekten korrigeres for skjønn, veksttilskudd, regionsentertilskudd og saker med særskilt fordeling utenom inndelingstilskuddet. Ordningen videreføres i nytt inntektssystem.

**Distriktstilskudd Nord-Norge:** I rammetilskuddet inngår også regionalpolitisk begrunnede tilskudd. Disse tilskuddene skal ivareta ulike hensyn, som regional- og distriktspolitiske mål, høy befolkningsvekst og storbyutfordringer. Regionalpolitiske tilskudd til kommunene er etter endring i inntektssystemet distriktstilskudd Nord-Norge, distriktstilskudd Sør-Norge og storbytilskudd.

**Skjønnstilskudd:** Skjønnstilskuddet er en del av rammetilskuddet og brukes til å kompensere kommuner og fylkeskommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet.

**Inntektutjevningen:** Skatteinntektene utgjør om lag 40 prosent av kommunesektorens samlede inntekter og litt over halvparten av sektorens frie inntekter. Skatteinntektene har derfor stor betydning for inntektsnivået i hver enkelt kommune. Det er store forskjeller i skatteinntektene mellom kommunene. Gjennom en egen inntektutjevning utjevnes delvis disse forskjellene mellom kommunene, ved at skatteinntektene blir omfordelt fra kommuner med skatteinntekter

per innbygger over landsgjennomsnittet til kommuner med skatteinntekter per innbygger under landsgjennomsnittet.

**Skatt på formue og inntekt:** Skatteinntekter og inntektsutjevningen for den enkelte kommune fastsettes ikke gjennom statsbudsjettet. Stortinget fastsetter kun skatteøren. Det er en langvarig praksis for at skattørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 % av kommunenes samlede inntekter. Fra 2026 blir eierinntekter (utbytte) tatt ut av skattegrunnlaget til kommunene, og kommunens del av formuesskatten halveres. Dette blir erstattet av økt andel inntektsskatt.

Frie inntekter utgjør 354 100 000 kr for Bardu kommune i 2026. Det gir en samlet økning på 5,5 % fra 2025.

<b>Inntekter Bardu kommune (tall i 1000)</b>	<b>2026</b>
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb.)	133 763
Utgiftsutjevningen	19 879
Inntektsgarantiordningen	-165
Saker særskilt fordeling (inkl. per grunnskole, helsestasjon skolehelse, barnevernsreform mm)	3 346
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd	16 478
Ordinært skjønn	840
Netto inntektsutjevning	-7 108
<b>Sum rammetilskudd før ekstra skjønn fra statsforvalteren</b>	<b>167 033</b>
<b>Skatt på formue og inntekt (inkl. naturressursskatt på ca. 12 millioner kr)</b>	<b>187 056</b>
<b>Sum skatt og rammetilskudd (avrundet) ekskl. ekstra skjønn fra statsforvalteren</b>	<b>354 100</b>

### Inntekter i økonomiplanen

<b>Driftsinntekter (tall i 1000)</b>	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
1 Rammetilskudd	165 008	167 040	166 611	166 611	166 611
2 Inntekts- og formuesskatt	155 509	175 056	175 056	175 056	175 056
3 Eiendomsskatt	30 500	32 300	32 300	32 300	32 300
4 Andre skatteinntekter	17 100	17 900	17 900	17 900	17 900
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	36 070	30 770	27 670	26 570	27 170
6 Overføringer og tilskudd fra andre	88 772	86 104	86 104	86 104	86 104
7 Brukerbetalinger	15 677	16 306	16 306	16 306	16 306
8 Salgs- og leieinntekter	80 507	90 300	95 300	97 800	102 300
<b>9 Sum driftsinntekter</b>	<b>589 143</b>	<b>615 776</b>	<b>617 247</b>	<b>618 647</b>	<b>623 747</b>

Totalt sett er inntektene forventet å ligge på et stabilt nivå. Punkt 1-5 består stort sett av frie inntekter, mens punkt 6-8 er stort sett inntekter som er knyttet direkte til tjenestene og som er budsjettert på rammeområdene til etatene. Integreringstilskuddet forventes å gå noe ned, mens kraftinntektene forventes å øke i økonomiplanperioden.

Under er kommentarer til fastsettelse av inntekter som inngår i ramme 18: skatt, tilskudd og finans, som danner grunnlaget for fordeling til øvrige rammeområder.

Skatt, tilskudd og finans	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
Skatt på formue og inntekt	-187 056 000	-187 056 000	-187 056 000	-187 056 000
Avskrivninger	-39 100 000	-39 100 000	-39 100 000	-39 100 000
Kalkulatoriske renter	-6 645 600	-6 645 600	-6 645 600	-6 645 600
Statlig rammetilskudd	-168 140 000	-167 711 000	-167 711 000	-167 711 000
Eiendomsskatt	-32 300 000	-32 300 000	-32 300 000	-32 300 000
Generelt flyktingetilskudd	-29 670 000	-26 570 000	-25 470 000	-26 070 000
Konsesjonskraftsinntekter	-2 500 000	-7 250 000	-8 500 000	-10 750 000
Generelle renteinntekter	-1 000 000	-1 000 000	-900 000	-900 000
Renter og avdrag på lån	67 810 000	66 800 000	65 290 000	63 510 000
Årets regnskapsmessige resultat	2 500 000	5 500 000	7 500 000	12 130 000
<b>Sum rammeområde 18</b>	<b>-396 101 600</b>	<b>-395 332 600</b>	<b>-394 892 600</b>	<b>-394 892 600</b>

**Skatteinntekter** er hentet fra KS prognosemodell per 17 oktober 2025, basert på Statsbudsjettet, for økonomiplanperioden, og er forklart nærmere under kapitlet om inntektssystemet ovenfor.

**Avskrivninger** er faktiske avskrivninger i 2025. Avskrivninger går i null i kommuneregnskapet.

**Kalkulatoriske renter** er hentet fra budsjettforslaget til Momentum (som beregner selvkost på VAR). Kalkulatoriske renter blir dekket av gebyr, og skal dekke rentekostnader knyttet til investeringer på VAR området. Denne posten må derfor ses i sammenheng med renter og avdrag på lån, inntekter her reduserer rentebelastningen for kommunen. Det er vedtatt endring i selvkost/kalkylerenten fra 2026 hvor den tar utgangspunkt i 3. mnd. NIBOR med et påslag i stedet for 5-årig swap-rente med påslag. Bakgrunnen for dette for å tette avviket fra de faktiske rentene i markedet som påvirker kommunenes faktiske lånekostnader og kompenserer kommunens kapital som er bundet opp i selvkostfinansierte investeringer. Merk at det vil være mer variasjon i de kalkulatoriske rentekostnadene, og videre i selvkostgebyrene fremover.

**Rammetilskudd** er hentet fra KS prognosemodell per 17 oktober 2025, basert på Statsbudsjettet, for økonomiplanperioden, og er forklart nærmere under kapitlet om inntektssystemet ovenfor. Her ligger også rentekompensasjon fra Husbanken.

**Eiendomsskatt** er budsjettet med inntekt tilsvarende inntekt som i 2025 for næringseiendom og kraftverk med 7 promille, og 4 promille for bolig inkl. fritidsbolig.

**Flyktingetilskudd** er det lagt til grunn bosetting av 23 flyktninger i 2026, søknadsbaserte ekstratilskudd og vertskommunetilskudd for flyktningsmottak. Det er videre lagt til grunn bosetting av 23 flyktninger i økonomiplanperioden. Dersom bosetting blir lavere enn 23 så må etatene som har utgifter knyttet til dette redusere sine tjenester og tilbudet til bosatte flyktninger tilsvarende, noe som må innarbeides i fremtidig budsjett og økonomiplan.

**Konsesjonskraftsinntekter** er beregnet ut fra en prognose fra kraftmegler på at vi selger 10% av kraft i spot og 90% av kraft til opptrappende fastpris. Det er budsjettet med en avsetning til disposisjonsfond på 50% av netto inntekter, 2,5 millioner kr. 2,5 millioner kr kan brukes i drift i 2026. Videre i økonomiplanperioden er det prognose på økte inntekter i henhold til prognose på kraftpris, samt overgang til nytt prissystem for kjøp av konsesjonskraft fra 2027, og videre en økende avsetning til disposisjonsfond av kraftinntektene.

**Generelle renteinntekter** er beregnet ut fra prognose på NIBOR 3M og estimert saldo i banken på ca. 20 millioner kr i gjennomsnitt. Påslag på NIBOR 3M på bankinnskudd er 0,2%, denne forventes å gå noe ned i økonomiplanperioden, i tråd med fallende renteprognose.

**Renter og avdrag på lån** er beregnet ut fra dagens låneportefølje med dagens sammensetning av faste og flytende renter, med renteprognose på NIBOR 3M. Fremtidige renter og avdrag er beregnet ut ifra investeringsplanen og beregnet lånebehov i økonomiplanperioden. Avdragene reduseres fra 2026 etter endringer i budsjett- og regnskapsforskriften hvor det er vedtatt økninger i avskrivningstid på selvkostinvesteringer. Endringen medfører en reduksjon av minimumsavdraget på 1,5 millioner kr isolert sett.

**Årets regnskapsmessige resultat** er årets avsetning til disposisjonsfond (sparing). Denne bør ligge på ca. 11 millioner kr i henhold til mål og handlingsregler, men for å tilrettelegge for gradvis omstilling til redusert driftsnivå er denne satt lavere, med gradvis økning til målet, i perioden 2026-2029.

## Lån, avdrag og renter

### Utviklingen i Bardu kommunes garantiansvar

Kommuner kan ta opp lån for å innfri garantiansvar i form av en kausjon for andres økonomiske forpliktelser. Kommuneloven § 14-19 beskriver hva kommunen kan ta opp lån til vedrørende garantiansvar.

Låntaker	Lånebeløp NOK	Restgjeld NOK	Garantiansvar % (NOK)	Sluttdato
Tindra Bardu AS	8.000.000	3.194.429	100.00% (3.194.429)	29.09.2039

### Finansforvaltning og lånegjeldsutvikling

Utvikling av lånegjeld i økonomiplanperioden (ekskl. formidlingslån):

Lån eks. formidlingslån	2026	2027	2028	2029
Lån per 01.01.	891 000 000	876 500 000	897 680 000	894 030 000
Årets låneopptak	14 000 000	49 680 000	24 850 000	15 950 000
Avdrag	28 500 000	28 500 000	28 500 000	28 500 000
<b>Lån per 31.12.</b>	<b>876 500 000</b>	<b>897 680 000</b>	<b>894 030 000</b>	<b>881 480 000</b>

Det er i økonomiperioden estimert låneopptak på ca. 104,5 millioner kr. Reduksjon i netto lånegjeld (låneopptak minus avdrag) i perioden 01.01.2026 - 31.12.2029 er estimert til ca. 9,5 millioner kr.

Behov for låneopptak i 2026 er 14 millioner kr. Dette er beregnet fra investeringsbehov i 2026, fratrukket ubrukte lånemidler fra tidligere år som etter foreløpige beregninger utgjør ca. 15 millioner kr.

Som nevnt i avsnitt om måloppnåelse er lånegraden langt over handlingsregelen og anbefalt nivå.

### Utvikling rentenivå

Renter	2026	2027	2028	2029
Gjennomsnittlig rente	4,39 %	4,26 %	4,05 %	3,89 %
Rentekostnader	38 760 000	37 750 000	36 240 000	34 460 000

## Kapitalkostnader oppsummert

	2026	2027	2028	2029
Avdrag	28 500 000	28 500 000	28 500 000	28 500 000
Rentekostnader	38 760 000	37 750 000	36 240 000	34 460 000
Sum kapitalkostnader	67 260 000	66 250 000	64 740 000	62 960 000
Økning i avdrag 2026-2029	-			
Reduksjon i renter 2026-2029	-4 300 000			
Netto kapitalkostnader 2026-2029	-4 300 000			

Bardu Kommune vil i økonomiplanperioden få en reduksjon i renter og avdrag, kapitalkostnader, på totalt 4,3 millioner kr over en 4-års periode.

### Formidlingslån

Bardu kommune tar opp lån til videre utlån der hensikten er at lånet som tas opp skal lånes ut videre, våre avdrag skal dekkes av avdrag fra låntakere, og våre renter på disse lånene skal dekkes av låntaker, og således vil renter og avdrag gå i null i henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet. I praksis er det noen avvik her, f.eks. dersom vi har ubrukte lånemidler som vi må betale renter og avdrag på.

Det er planlagt låneopptak på lån til videre utlån i 2026 på 6 millioner kr.

## Budsjett og økonomiplanens investeringsdel

### Oversikt over investeringsprosjekter og finansiering

Merk at flere prosjekter er flyttet ut i økonomiplanperioden, dette for å redusere rente- og avdragsbelastning i 2026.

Det er planlagt en gjennomgang av alle investeringsprosjekter i 2026 i forbindelse med at det skal lages en 10-årig investeringsplan. Alle potensielle investeringsprosjekter skal kartlegges og prioriteres. Merk derfor at prosjekter som er planlagt i økonomiplanperioden fra 2027 kan flyttes, det som står i budsjett 2026 er planlagt gjennomført i 2026.

Noen av prosjektene under består av flere underprosjekter, her er det ramme på hovedprosjekt som vedtas. Dette gjelder for eksempel IT-investeringer som deles inn for forskjellige kategorier på underprosjektene, prosjekter vann og avløp, se eget avsnitt for dette under for å se hvilke prosjekter som omfattes her. Påkostninger på Barduheimen, Helsehuset og Kommunehuset er også samlet i et hovedprosjekt.

Listen viser først oversikt over prosjekter med foreslåtte rammer for utgifter, mens inntekter, tilskudd og refusjoner kommer i eget punkt under og disse må sees i sammenheng for å lese hva netto ramme er per prosjekt. Prosjekter som har finansiering vil også omtale dette i kommentarene under.

<b>Tiltak</b>	<b>2 026</b>	<b>2 027</b>	<b>2 028</b>	<b>2 029</b>
IT-investeringer	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Ny datakabling Helsehuset	250 000			
Sponga Gravlund - tilskudd forprosjekt urnelund		50 000		
Etablere mobile aggregat - se på andre løsninger		-		
Velferds- og smartteknologi utstyr	500 000	500 000	500 000	500 000
Totalrenovere svømmehalls garderober	500 000	2 000 000		
Nytt ventilasjonsaggregat gammel del Barduhallen	2 500 000			
Oppgradere elektriske anlegg Barduhallen			200 000	
Skifte vinduer kafeteria og kontorer Barduhallen			350 000	
Tråkkemaskin Steilia		-		
Plasthall for lagring av friidrettsutstyr 2024	100 000			
Mannskapsbil brann			5 500 000	
Carport brannstasjon		500 000		
Kirkemo 3 - byggetrinn 2	12 600 000			
Kjøp utleieboliger	3 500 000			
Tak kommunale boliger	400 000			
Oppgraderinger kommunale boliger	400 000	400 000	400 000	400 000
Lekeapparater barnehager		500 000	500 000	
Tak Fageråsen barnehage			1 200 000	
Ombygging Barduheimen	650 000	750 000	750 000	250 000
Kulturminne Bruhaug			800 000	200 000
Elektroniske låsesystemer kommunale bygg	200 000			
Forprosjekt sentralt driftskontrollanlegg		180 000		
Ren og skitten sone driftsbygg uteseksjon Sponga	1 500 000			
Kjølerom Barduheimen 2023	110 000			
Ventilasjon veksthuset		200 000		
Påkostninger helsehuset	1 500 000	2 000 000	400 000	
ENØK tiltak kommunale bygg	500 000			
Renovering kommunehuset		2 000 000	3 300 000	2 000 000
Forprosjekt Nordstua		500 000		
Ren og skitten sone brannstasjonen	6 500 000			
Renholdsutstyr		500 000		
Opprette egen samlingstank for avfalls kverner Barduheimen		500 000		
Utskifting av gamle lysrør til LED	200 000	200 000	200 000	200 000
Nytt taktekke Kommunehuset		750 000		
Tak over Nordstua Barduheimen		1 500 000		
Utbedre nedkjølings muligheter på Barduheimen		500 000		
Oppgradering av lager Sponga	100 000			
Automatisering av vedlikeholdsutstyr ute	100 000	100 000	100 000	
Aktivitetsområde for barn sentrum	168 000			
Lydisolering ergo fysio	450 000			
Oppgradering Østerdalsveien - alt i ett	1 700 000	22 000 000		
Feiebil for kosting av vei		700 000		
Fliskutter for ryddig av skog	100 000			
Henger til hjulgraver	200 000			
Kantklipper 2 stk.	200 000	200 000		

Veilys - skifte til LED	200 000	200 000	200 000	
<b>Sum investering ekskl. selvkostområdet</b>	<b>36 428 000</b>	<b>38 030 000</b>	<b>15 700 000</b>	<b>4 850 000</b>
<b>Investeringer selvkostområder (VAR/feing)</b>	<b>2 026</b>	<b>2 027</b>	<b>2 028</b>	<b>2 029</b>
Prosjekter vann og avløp	12 500 000	12 500 000	12 500 000	12 500 000
Tak over containere		500 000		
Nytt hus til vektbua/ Steiland deponi	1 500 000			
Ny vekt til deponi	2 000 000			
Inngjerding av deponi og renseanlegget		1 500 000		
Oppgradering av deponi		500 000		
Plasthall renovasjon	200 000			
<b>Sum investeringer selvkostområder</b>	<b>16 200 000</b>	<b>15 000 000</b>	<b>12 500 000</b>	<b>12 500 000</b>
<b>Sum investeringer inkl. selvkostområder</b>	<b>52 628 000</b>	<b>53 030 000</b>	<b>28 200 000</b>	<b>17 350 000</b>
<b>Inntekter/refusjoner/annet</b>	<b>2 026</b>	<b>2 027</b>	<b>2 028</b>	<b>2 029</b>
Videreutlån startlån	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Avdrag formidlingslån	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Egenkapitalinnskudd KLP	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Lån i Husbanken	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000
Mottatte avdrag på lån	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Overføringer fra driftsregnskapet (EK-tilskudd)	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Spillemidler - utvidelse Barduhallen	-3 750 000			
Spillemidler tak Barduhallen	-1 570 000			
Spillemidler garderober Barduhallen			-1 000 000	
Spillemidler ventilasjon Barduhallen		-1 000 000		
Salg av mannskapsbil brann			-1 000 000	
Tilskudd lekeapparater		-250 000	-250 000	
Tilskudd kulturminne				-300 000
Tilskudd Ungdommens Hus	-1 000 000	-1 000 000		
Tilskudd ENØK tiltak kommunale bygg	-150 000			
Tilskudd ENØK tiltak skifte lys til LED	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Asfaltfond - Østerdalsvegen	-1 000 000			
Salg tomter Kirkemo 3	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Salg andre tomteområder	-12 000 000			
Salg utleieboliger	-3 500 000			
<b>Sum inntekter/refusjoner/annet</b>	<b>-24 070 000</b>	<b>-3 350 000</b>	<b>-3 350 000</b>	<b>-1 400 000</b>
<b>Oppsummering investeringer</b>	<b>2 026</b>	<b>2 027</b>	<b>2 028</b>	<b>2 029</b>
Totale investeringer	52 628 000	53 030 000	28 200 000	17 350 000
Refusjoner/inntekter	-24 070 000	-3 350 000	-3 350 000	-1 400 000
<b>Sum bruk av lån ekskl. formidlingslån</b>	<b>28 558 000</b>	<b>49 680 000</b>	<b>24 850 000</b>	<b>15 950 000</b>

Alle tall i oversikten overfor er ekskl. mva. Dette tilsvarer nettkostnaden for kommunen. Det vil derfor være differanse mellom beløp oversikten og obligatoriske oversikter over investeringer, som er inkl. mva.

## Forklaring investeringsprosjekter

**IT-investeringer:** Rullering av ansatt- og elev-PC, samt nettbrett. Investeringer i IT-løsninger for kommunen (digitalisering).

**Ny datakabling Helsehuset:** Det er gamle ledninger som gjør at nettverk og WiFi ikke fungerer lenger, det er telekabler i huset som er brukt til datakabling og det fungerer dårlig til WiFi. Det er meldt inn avvik i flere år.

**Gravlund Sponga - forprosjekt urnelund:** Det er ønske om midler til etablering av urnelund på sponga gravelund.

**Etablere mobile aggregat:** Dette er tatt ut av investeringsplanen da vi har tilstrekkelig med aggregat i kommunen, og det sees på andre løsninger i tillegg knyttet til mobile aggregat.

**Velferds- og smartteknologi utstyr:** Velferdsteknologisk utstyr som GPS, Geofence, alarmer osv. Utstyr til sykehjem, herunder blant annet digital overvåkning, er i bestillingsprosess og vil bli kjøpt inn i 2025. Det avsettes videre 0,5 millioner kr årlig i tråd med fremtidsutfordringer knyttet til demografiendringene og bemanningsutfordringer, da noe av dette kan løses med mer utstyr som kan ta over noen av oppgavene fra personell i fremtiden. Bardu kommune tilrettelegger for dette. Tidligere har det vært avsatt 1 millioner kr i året, men vi har redusert det til 500 000 kr da vi har satt av 500 000 kr til dette i driftsbudsjettet.

**Totalrenovere svømmehalls garderober:** Dagens garderobefasiliteter oppleves som utdaterte og lite funksjonelle. Moderne garderober med trykkstyrte dusjer vil gi et løft i både komfort og brukervennlighet. Trykkstyrte dusjer gir en betydelig reduksjon i vann- og energiforbruket. Det er behov for oppgradering av badstuovner, garderobe løsninger eks. digitale løsninger. Dette finansieres delvis av spillemidler.

**Nytt ventilasjonsaggregat gammel del Barduhallen:** Ventilasjonsanlegget i idrettshallen er gammelt og har begrenset kapasitet. Det oppleves dårlig luftkvalitet ved høy aktivitet, og systemet har økende drifts- og vedlikeholdskostnader. Dagens anlegg oppfyller heller ikke dagens krav til energieffektivitet og inneklima. Moderne anlegg med varmegjenvinning og behovsstyring reduserer energibruken og gir lavere driftskostnader. På grunn av ventilasjonsanleggets alder er det problematisk med å få tak i reservedeler. Finansieres delvis av spillemidler.

**Oppgradere elektriske anlegg Barduhallen:** Bytte ut gamle skrusikringer og ledninger.

**Skifte vinduer kafeteria og kontorer Barduhallen:** Eldre vinduer har som regel dårlig isoleringsevne og kan bidra til både høyere energiforbruk og redusert komfort. Ved å bytte ut gamle vinduer med moderne, energieffektive alternativer, sammen med at vi nå har fått oppgradert og etterisolert taket, vil utskifting av vinduer bidra til energieffektiviseringen som vil få ned kostnadene på oppvarming og strøm.

**Tråkkemaskin Steilia:** Denne var satt opp i 2027, men nå foreslått tatt ut av investeringsplan på grunn av den økonomiske situasjonen som kommunen står i og prioriteringer som må gjøres.

Man kan se på muligheter for å skaffe ny tråkkemaskin opp mot arbeid som må utføres og tilhørende finansiering i forbindelse med VM i Narvik.

**Plasthall for lagring av friidrettsutstyr 2024:** Det må på plass fundament/betong for å kunne sette opp plasthall som ble anskaffet i 2024.

**Ny mannskapsbil/brannbil:** Behov for større bil, investeringen er satt opp i 2028 da det er lang prosess med anskaffelse av dette. Investering av ny bil finansieres delvis ved salg av dagens bil.

**Carport brannstasjon:** Det er en del utstyr / biler som blir stående under åpen himmel. Dette er ikke gunstig med tanke på brøyting, samt at biler blir fulle av snø. Med tanke på feiing og tilsynsbiler som er i daglig bruk, hadde det vært gunstig om disse kunne står under tak. Har også tilhengere / liten båt osv. som må ut da vi må bygge om stasjonen. Så for lagringsplass og oppbevaring / bevaring av utstyr så er carport på sin plass.

**Nytt boligfelt Kirkemo 3 - byggetrinn 2:** Det planlegges oppstart av nytt byggetrinn i boligfeltet Kirkemo 3. Investeringen som ligger her er knyttet til kostnader til forprosjektering og vei, kostnader for vann og avløp kommer i tillegg.

**Kjøp og salg av utleieboliger:** Det er budsjettert med kjøp av utleieboliger for 3,5 millioner kr og salg av utleieboliger for 3,5 millioner kr, dette i prosjektet «leie til eie» hvor leietaker skal få mulighet til å kjøpe. Salg av leiligheter i Origo utsettes til 2026.

**Tak kommunale boliger:** Gamle tak trenger oppgradering, feilkonstruksjon mv. Takene har pappshingel og denne type taktekkning har maksimalt 25-30 års levetid. Flere av takene er for lengst passert levetiden, og vi ser at det nå begynner å gå ut over taktro, og at det oppstår lekkasjer til underliggende deler av bygningene.

**Oppgraderinger kommunale boliger:** Utleieboliger må oppgraderes, 1 bolig per år i økonomiplanperioden. Det er blant annet bad og kjøkken som trenger oppgradering.

**Lekeapparater barnehager:** Det er satt opp 5 lekeapparater, dersom man kjøper «riktig» type apparat vil kan kunne finansiere deler av disse med tilskudd.

**Tak Fageråsen barnehage:** Dette setter opp i 2028 da vi avventer resultat fra prosjektet barnehagestruktur. Tak Fageråsen bør prioriteres dersom barnehagen skal bestå. Estimert pris på nytt tak Fageråsen er 1,2 millioner kr, men på grunn av lite tilgang for inspeksjon er det usikkert hvor mye av undertak som må byttes.

**Oppgradering Barduheimen:** Det er behov for lydisolert rom til beboer da det er mye støy, påvirker bomiljø, beboere, arbeidsmiljø og personal. Det er behov for ny kjøkkeninnredning, ny garderobeløsning med skap på Nordstua, ombygging skyllerom Nordstua, det mangler ren/skitten side og det må gjøres tiltak for støydemning kjøkken på avdeling Øvre. I tillegg må det fikses feil helling på baderomsgulv i flere rom.

**Bruhaugen - bevaring samiske kulturminner:** Restaurering av fredet samisk kulturminne, kostnadene er hentet fra utarbeidet tilstandsanalyse. Ikke utført i 2022 og når dette skal gjøres så må det settes av en større sum, prosjektet er derfor forskjøvet til 2028 hvor tidligere års summerte budsjett er samlet. Det er mulig det finnes tilskuddsløsninger som kan finansiere deler av dette.

**Elektrolås kommunale bygg:** Videreføring av prosjekt adgangskontroll.

**Forprosjekt sentralt driftskontrollanlegg:** Kartlegge styring av automasjon og tekniske anlegg tilknyttet bygg. Det er viktig for regulering og overvåking av tekniske anlegg i et bygg som VVS og klimaanlegg. Kan gi besparelse på bruk av energi. Påstartet i 2023, forprosjektet ferdigstilles i 2027.

**Ren og skitten sone driftsbygg uteseksjon Sponga:** Bardu kommune tilfredsstillter ikke arbeidsmiljøloven § 4-5 Særlig om kjemisk og biologisk helsefare. Det var fremmet forslag allerede i 2017 om å få dette på plass på driftsbygget i uteseksjonen for Etat samfunn og utvikling. Ansatte på drift innen bygg, VA og renovasjon er i kontakt med ulike- og biologisk materiale som innebærer helsefare. Slik garderobeløsning er nå tilfredsstillter det ikke ren og skitten sone.

**Kjølerom Barduheimen:** I forbindelse med nytt kjølerom er det også behov for overvåking med varsling ved f.eks. strømbrudd eller andre årsaker til at det skal slutte å fungere.

**Ventilasjon Veksthuset – forprosjektering:** Inneklima - lager og kontor - ventilasjonsutfordringer - må gjøre betydelige utbedringer på ventilasjonsanlegget, dette flyttes til 2027.

**Påkostninger helsehus – gulvbelegg, lydisolering og tiltak for HMS og taushetsplikt:** Herunder blant annet tiltak for å redusere støy fra ventilasjonsrom tilknyttet Helsestasjon (2 etasje, kontor til venstre for bøttekott), lydisolering mellom kontor og leilighet, venterom for besøkende til barnevern, utbedring av møterom på helsehuset (møterom 1) for å redusere støy og trekk, behov for lydtett dør og lås til barnevernleders kontor, lydtetting av skranke på legekantoret og skjerming for pasient i luke til legevakta da det er brudd på taushetsplikt, behov for flere lydisolerte dører og tiltak for lydisolering av ventilasjonssystem i den gamle delen av bygget. Det er stort behov for skifte av gulvbelegg da det er vanskelig å renholde og går utover hygiene, helse og velvære. I tillegg er det behov for solskjerming på bygget og renovere garderober.

**ENØK tiltak kommunale bygg:** Regjeringen kommer nå med støtteordninger for å gjennomføre enøk tiltak i kommunale bygg, disse tiltakene kommer med en kostnad, men også en mulighet for å få tilskudd. Størrelsen på tilskuddet er 30% av utgiftene, i tillegg til at vi får et betydelig sparepotensial på energi. Det er lagt inn tiltak og tilskudd for kartlegging av behov i kommunale bygg i 2026.

**Renovering kommunehuset:** Det er startet et prosjekt for kartlegging av muligheter for flere kontor på kommunehuset, i samme prosjekt er det også kartlagt behov for ombygging og ulike tiltak som ventilasjon og varme. Prosjektet omfatter også skifte av vinduer med tilhørende solskjerming på øst-side og installasjon av heis. Kommunehuset møter ikke dagens krav til fremkommelighet. Det er ikke mulig å komme til 3 etasje med rullestol el. Prosjektet startet i 2023, prosjekteringen viser at trappeheis er mulig.

**Forprosjekt Nordstua:** Tilpasse demensavdeling.

**Ren og skitten sone brannstasjon:** Nødvendig tiltak for å ivareta forskriftskrav om hygiene og risiko for spredning av farlige stoffer. Vi ser på muligheter for om dette tiltaket kan løses i samarbeid med Forsvaret.

**Renholdsutstyr:** Innkjøp av større renholdsmaskiner som HMS-tiltak og behov for nytt utstyr da vi har en gammel maskinpark, økende service og vedlikeholdsutgifter.

**Opprette egen samlingstank for avfalls kverner Barduheimen:** Krav fra Miljødirektoratet.

**Utskifting av gamle lysrør til LED:** Gjelder alle institusjonsbygg, det er ikke mulig å få tak i gamle lysrør som brukes i dag. Legger dette inn som et 4-årlig prosjekt hvor man bytter og litt og litt. Tilskudd fra ENVOA på 50% på helseinstitusjoner.

**Nytt taktekke Kommunehuset:** Litt under 600kvm. Ekstra isolasjon må vurderes. Gjelder bare over 3.etg. Kommunestyre salen fikk nytt for noen år siden.

**Tak over Nordstua Barduheimen:** Det er lekkasje fra taket, undertaket er svekket.

**Utbedre nedkjølings muligheter på Barduheimen:** Mulig man kan ha nedkjøling via Ventilasjon, stort problem med varme på sommeren. HMS-tiltak.

**Oppgradering av lager Sponga:** Hull i ytterskall, dårlige porter, og blekkbelegg som må byttes.

**Automatisering av vedlikeholdsutstyr ute:** Gressklippere, renholdsmaskiner etc.

**Aktivitetsområde for barn sentrum:** Dette er lekeplass på Øverjordet, her er det mulig å se om det finnes tilskuddsløsninger slik at man kan bruke mer på dette.

**Lydisolering ergo/fysio:** Det er stort behov for lydisolering pga. Personvern. Lokalene var tidligere kontorlokaler og er dermed ikke bygget for, eller egnet til, å bruke til samtaler en til en i tjenesten, uten at det gjennomføres lydisolering mellom rommene.

**Oppgradering Østerdalsveien – alt i ett:** Prosjekt som ble startet i 2023 med skifte av stikkrenner ferdigstilles i 2024. Det er videre plan om asfaltering av områdene hvor det ble skiftet stikkrenner som nå er lagt inn i 2026, og evt. et større prosjekt som innebærer dypstabilisering av deler av veien. Asfaltering finansieres delvis av asfaltfond. For å gjennomføre oppgraderinger av hele veien må det også settes av et større beløp til dette i driftsregnskapet, derfor skyves dette til 2027 slik at man får prosjektert og funnet løsning for finansiering av dette.

**Feiebil for kosting av vei:** For å effektivisere driften på sommervedlikehold vil en feiebil gjøre at vi kan ta større områder, kosting av kommunale veier og kommunale bygg. Foreslått kjøpt i 2027.

**Fliskutter for ryddig av skog:** Fliskutter av mindre skog etter at vi har ryddet vil øke kapasiteten for drift da vi slipper bortkjøring av hageavfall.

**Henger til hjulgraver:** Satt opp for å kunne utføre reparasjoner på grusvei.

**Kantklippere – 2 stk.:** Ser på muligheter for å få kjøpt dette brukt. Kantklipping er helt nødvendig for økt trafiksikkerhet, samtidig som det reduserer slitasje på vei og videre reduserer fremtidige vedlikeholdsutgifter eller større påkostninger.

**Veilys – skifte til LED:** Prosjektet startet opp i 2025 og det planlegges å skifte ut gradvis frem mot 2028.

**Prosjekter på vann og avløp:** Herunder sanering av vann og avløp i økonomiplanperioden, som blant annet hovedvannledning fra Brudesløret, pumpeledninger avløp fra Aasland/Panser til renseanlegget, vannledning Sneve/Furuveien, grunnvannsanlegg Fredly, utvidelse av renseanlegget for mottak av septik og kommunalt avløp, oppgradering av automatikk til EA6 og pumper avløp Viken.

**Tak over containere:** Tak over containerplassen på Steiland. Dette for å redusere flygeavfall og sannsynlighet for at det kan oppstå farlige situasjoner i forbindelse med snø og is når det skal fjernes.

**Nytt hus til vektbua/ Steiland deponi:** Påbygg til vektbua da den ikke oppfyller kravene til ren og skitten sone, det er også innlekkasje av gasser som oppleves med hodeverk ol.

**Ny vekt til deponi:** Det er behov for lengre vekt, 12 meter vekt med varme. Det er heller ikke mulig å få tak i deler til nåværende vekt dersom noe skulle ryke.

**Inngjerding av deponi og rensesanlegg:** I henhold til krav.

**Oppgradering deponi – Sorteringsutstyr renovasjon:** Her ligger prosjekter som gjelder renovasjon, sorteringshall, og utvidelse containerplasser.

**Plasthall deponi:** Videreføring av prosjekt fra 2025 med ny plasthall.

**Spillemidler Barduhallen:** Prosjektet, som også omfatter ny barne- og ungdomsskole med kulturarena, idrettshall og idrettsanlegg, ble ferdigstilt i 2022. Det kommer spillemidler til ny idrettshall som er fordelt over flere år og siste år 2026. Denne investeringen er i tråd med samfunnsplanens delmål 1.3.

**Spillemidler tak Barduhallen:** Spillemidler i forbindelse med utbedring av tak Barduhallen 2025.

**Tilskudd Ungdommens Hus:** Kulturtilskudd i forbindelse med renovasjon av Ungdommens Hus, forventer at dette først kommer i 2026 og betales over 2 år.

**Salg av boligtomter:** Budsjetterer med salg av to tomter i året i boligfeltet Kirkemo 3.

**Salg av andre tomteområder:** Salg av kommunale bygg og tomteområder.

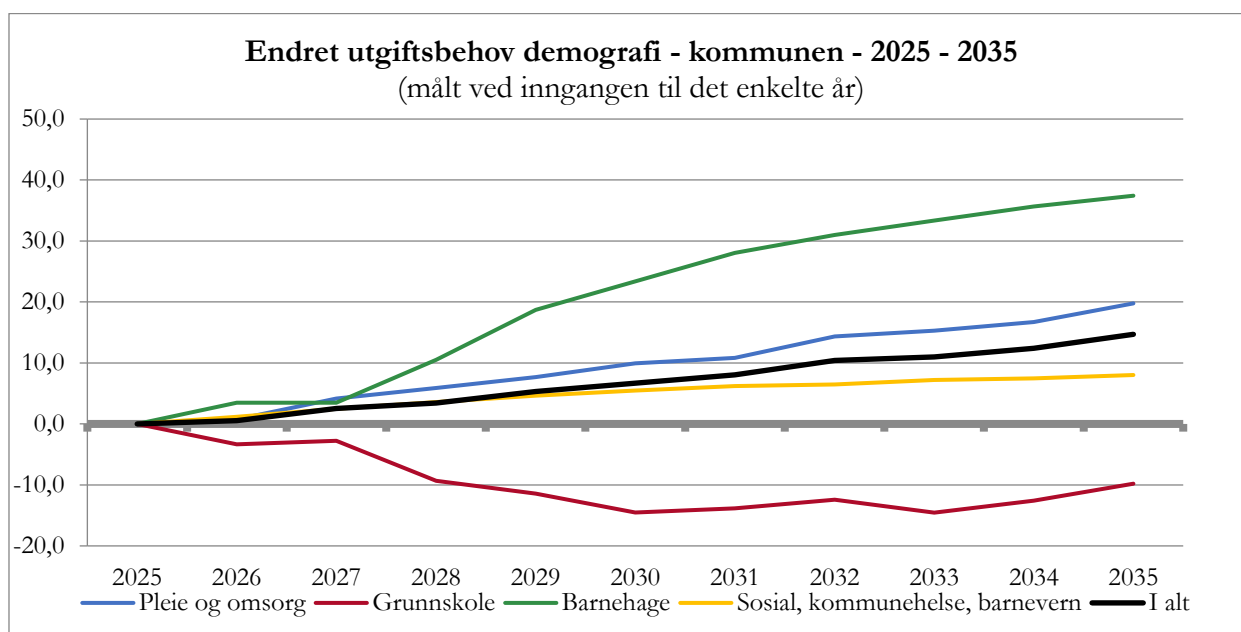
## Budsjett og økonomiplanens driftsdel

### Budsjett og økonomiplan rammeområder

Rammeområde	2026	2027	2028	2029
Etat Oppvekst	118 320 782	116 820 782	116 520 782	116 520 782
Etat Helse, omsorg og barnevern	152 878 205	153 278 205	153 278 205	153 278 205
Etat Samfunn og utvikling	73 521 785	73 521 785	73 521 785	73 521 785
Næring	-	-	-	-
Brann og redning	4 115 942	4 115 942	4 115 942	4 115 942
NAV	6 500 000	6 500 000	6 500 000	6 500 000
Stab og fellestjenester	27 837 070	27 768 070	27 768 070	27 768 070
Politisk virksomhet	4 350 531	4 750 531	4 610 531	4 610 531
Fellesutgifter	8 577 285	8 577 285	8 577 285	8 577 285
Skatt, tilskudd og finans	-396 101 600	-395 332 600	-394 892 600	-394 892 600
<b>Totalsum</b>	-	-	-	-

Herav bevilgning (rammer uten generelle driftsinntekter, finansutgifter og -inntekter, avskrivninger, bruk av og avsetning til bundne og ubundne fond og overføring til investering):

Rammeområde	2026	2027	2028	2029
Etat Oppvekst	119 932 075	116 932 075	116 632 075	116 632 075
Etat Helse, omsorg og barnevern	154 062 458	154 092 458	154 092 458	154 092 458
Etat Samfunn og utvikling	33 606 569	33 606 569	33 606 569	33 606 569
Næring	2 553 488	2 553 488	2 553 488	2 553 488
Brann og redning	3 770 538	3 770 538	3 770 538	3 770 538
NAV	6 500 000	6 500 000	6 500 000	6 500 000
Stab og fellestjenester	25 782 470	25 713 470	25 713 470	25 713 470
Politisk virksomhet	4 400 531	4 800 531	4 660 531	4 660 531
Fellesutgifter	7 077 285	7 077 285	7 077 285	7 077 285
Skatt, tilskudd og finans	-5 000 000	-14 500 000	-17 000 000	-21 500 000
<b>Totalsum</b>	352 685 414	340 546 414	337 606 414	333 106 414



I årets budsjettarbeid har vi lagt mindre vekt på resultatene i demografimodellen til KS. Utgiftsbehovet viser økning i både oppvekstsektoren og helse, og det er dermed vanskeligere enn tidligere å skulle vri fra oppvekst til helse. Utgiftene i pleie og omsorg skal øke med 30 millioner kr de neste 10 årene, og sum utgifter i skole og barnehage skal øke med 12 millioner kr (hvh. -5,5 millioner kr på skole og +17,5 millioner kr på barnehage). Videre skal utgiftene også øke innenfor sosial, kommunehelse og barnevern med ca. 5,5 millioner kr. Den totale utgiftsøkningen for Bardu kommune de neste 10 årene er 47,5 millioner kr. I økonomiplanperioden 2026-2029 er økt utgiftsbehov 17 millioner kr.

Vi bruker imidlertid demografiutvikling og demografiutgifter i fremtidig planlegging, med satsning på velferdsteknologi og nybygde omsorgsboliger fremover, samt muligheter for å bruke personell annerledes innenfor helse. Vi tar dette med i planlegging av barnehagestruktur hvor det er kritisk at byggene er fleksible slik at vi kan øke antall plasser på kort tid, i tillegg til at vi ved å ha utvidede avdelinger raskt kan omstille ved å åpne eller lukke barnehageplasser. I 2025 har vi 300 barnehageplasser, ca. 235 av disse er i bruk i 2025 (170 barn). Dersom barn i barnehage øker med ca. 40% - til 320 barnehageplasser – vil vi ha for få barnehageplasser om 10 år. Det er som nevnt viktig at byggene er fleksible, man kan f.eks. bygge på Lappaen barnehage med en avdeling, eller benytte skolebygget i Stinabakken barnehage. Vi følger med på prognosen, som har vist til økning i noen år allerede uten at den har slått til. Vi har allerede tatt viktige beslutninger rundt skolestruktur og vi har nå en barneskole og en ungdomsskole i Bardu kommune. Dette har ført til effektivisering skoledrift, vi kan dra nytte av stordriftsfordeler og vi har en ny stor skole med mange fasiliteter og plass til alle.

## Rammeområdene – Kommunalsjefs kommentar med tilhørende tiltakslist

### Oppvekst

Etats oppvekst gir opplæring til barn og unge gjennom barnehagene, skolene, voksenopplæringen og kulturskolen. Flyktningetjenesten ligger også her.

Oversikt over årsverk i faste stillinger i på de ulike områdene/avdelingene:

- Administrasjon: 1 årsverk
- Bardu ungdomsskole: ca. 22 årsverk
- Setermoen skole, inkl. SFO: 46 årsverk
- Bardu læringscenter: 6 årsverk
- Barnehagene inkl. administrasjon: ca. 54 årsverk
- Kulturskolen: ca. 3 årsverk
- Flyktningetjenesten: 5 årsverk

Vi har fem **barnehager** med kapasitet til 300 plasser. I inneværende barnehageår er det 169 barn som tar opp 235 plasser siden barn under tre år teller som to plasser. For å tilpasse oss barnetallet har vi stengt en avdeling i både Seterveien og Nedre Bardu barnehage. SSB forventning om økning i barnetallet gjør at vi vil stå foran en dobbel utfordring i barnehagen de kommende år. Vi vil trenge alle 300 plassene og vi må bemanne opp i et stramt arbeidsmarked. Økning i barnetallet slår også ut ved at barn under tre år krever dobbel bemanning etter bemanningsnormen. Stinabakken barnehage og de tre barnehagene som ligger på Setermoen opplever god

søknadsetterspørsel og fyller avdelinger. Nedre Bardu barnehage har for få søkere til å fylle en hel avdeling.

Det er lagt inn et tiltak i budsjettet om nedleggelse av Nedre Bardu barnehage. Tiltaket vil gi ca. 3 millioner kroner i årlig besparelse om det gjennomføres. Inntekter fra et eventuelt salg av bygningen vil komme i tillegg.

Vi er inne i andre året der vi har samlet **skolene** i samme bygg og omstillingen etter at Øvre Bardu skole er gjennomført. I fjor drev vi skolene med en liten overtallighet pga. treghet i omstillingsarbeidet, men nå er vi nede på forventet nivå, noe som reduserer lærertettheten ytterligere i forhold til forrige skoleår. Som en konsekvens av vår økonomiske situasjon har vi ikke ansatte på videreutdanning og på den måten går vi glipp av store statlige midler til kompetanseheving. På sikt vil mangel på videreutdanning kunne påvirke vår evne til å rekruttere, videreutdanning er ønskelig både fra arbeidsgiver og arbeidstakere.

**Læringscenteret (BLS)** har hatt en nedgang i elevtallet og har justert bemanningen som en konsekvens av nedgang i elevmassen. Tidligere i år rapporterte både Setermoen mottak og flyktningetjenesten at antallet brukere gikk ned. De siste tall derimot viser en økt ankomst til Norge. BLS vil regulere antallet stillinger i forhold til elevmassen. Siden BLS gir opplæring til både bosatte, asylsøkere og personer som har fått opphold gir de undervisning etter ulike lovverk. Dette kan bidra til flere grupper enn elevtallet tilsier. Skulle gruppene bli veldig små vil vi komme til et punkt hvor det kan lønne seg å sette bort undervisningen til andre tilbydere.

**Kulturskolen** gir kulturskoletilbud til enkeltelever og grupper. De har fulle grupper og gir et tilbud til enkeltelever og grupper. Det er ønskelig å tilby et enda bredere tilbud om økonomien tilsier det.

**Flyktningetjenesten** jobber med å bosette og følge opp bosatt flyktninger. I 2025 budsjetterer vi med å bosette 23 personer. Dette er realistisk med tanke på behov, tilgang til egnede boliger og kapasitet i andre avdelinger. Totalt er det ca. 140 personer som er følges av flyktningetjenesten.

### Følgende tiltak er godkjent og innarbeidet i økonomiplanen:

Tiltak som er tatt inn administrativt er tiltak som er helt nødvendig å legge inn for å fortsette normal drift, det kan også være organisatoriske tiltak som effektiviserer drift som er bestemt gjennomført administrativt.

På rammeområdet oppvekst er det tatt inn et udefinert omstillingsbehov på 1,3 millioner kr hvor det sees videre på hvordan barnehagene administreres og skolene administreres, og dersom omstillingsbehovet ikke kan løses med dette så må det sees på stillinger.

Tiltak som er lagt inn i budsjett og økonomiplan (ja-tiltak):

Tiltak	Beskrivelse	+	-	Helårseffekt	Risiko
Bytte ut MOT-programmet med tilsvarende program	Bytte det ut mot gratis livsmestringsprogram (75 000 kr på Setermoen skole og 105 000 kr på Bardu ungsomsskole)		-	180 000 - 180 000	Lav risiko
Barnehagestruktur - alternativ 1: legge ned Nedre Bardu barnehage	Barnehagestruktur - alternativ 1 - utelukker alternativ 2 og 3, men muligheter for å gjøre 2 eller 3 på et senere tidspunkt. 1,2 millioner kr er halvårseffekt og tiltaket iverksettes fra neste barnehageår.		-	1 200 000 - 2 700 000	Lav risiko

Tiltak som er **ikke** lagt inn i budsjett og økonomiplan (nei-tiltak):

Tiltak	Beskrivelse	+	-	Helårseffekt	Risiko
Barnehagestruktur - alternativ 2: legge ned Seterveien barnehage	Barnehagestruktur - alternativ 2 - utelukker alternativ 1 og 3. Besparelsen er styrerstilling og noe samdriftsfordeler		- 500 000	- 1 100 000	Middels
Barnehagestruktur - alternativ 3: legge ned Fageråsen barnehage	Barnehagestruktur - alternativ 3 - utelukker alternativ 1 og 2: Besparelsen er styrerstilling og noe samdriftsfordeler		- 500 000	- 1 100 000	Middels

Besparelse knyttet til driftsutgifter ved bygg kommer i tillegg ved nedleggelse av Nedre Bardu barnehage, se avsnitt for samfunn og utvikling.

## Etat Helse, omsorg og barnevern

Etat helse, omsorg og barnevern (HOB) består av mange avdelinger fordelt på 9 avdelingsledere med flere og ulike ansvarsområder. Etat for helse, omsorg og barnevern (HOB) leverer tjenester som omfatter helsefremmende, forebyggende, behandlende og omsorgsrelaterte oppgaver for Bardu kommunes innbyggere. Etaten skal sikre forsvarlige tjenester med høy faglig kvalitet, god tilgjengelighet og bærekraftig ressursbruk.

Kommunen står foran en krevende økonomisk situasjon, der samlet drift skal reduseres med 20 millioner kroner i 2026. Av dette skal helse, omsorg og barnevern bidra med 6 millioner kroner. Samtidig øker behovet for helse- og omsorgstjenester som følge av demografiske endringer, rekrutteringsutfordringer og økende kompleksitet i brukermassen. Omstilling må derfor gjennomføres planmessig og forsvarlig.

Ifølge Statistisk sentralbyrås (SSB) befolkningsframskrivninger (alternativ 4M – middels fruktbarhet, levealder og innvandring) forventes Bardu kommune å ha om lag 4 100 innbyggere mot slutten av tiåret. Aldersgruppen 80 år og eldre ventes å øke med om lag 65 prosent fram mot 2030, noe som medfører et økt behov for heldøgns omsorg, spesialisert kompetanse og tilrettelagte tjenester – både i sykehjem, omsorgsboliger og hjemmetjenester.

Demenskartet for Bardu kommune indikerer at antall personer med demens kan mer enn doubles innen 2030, noe som ytterligere forsterker behovet for spesialiserte tjenester og tilrettelegging for denne gruppen. Kommunens helse- og omsorgsplan 2018–2030 legger vekt på forebygging, hverdagsmestring og rehabilitering. For å nå disse målene må tjenestene ha høy faglig kvalitet, riktig bemanning og god tilgjengelighet.

### Fordeling årsverk i Etaten:

Etaten har jobbet systematisk og målrettet med rekruttering, og arbeidet med rekrutterings- og beholdeplan samt omdømmebygging har gitt positive resultater. Likevel har ikke tiltakene vært tilstrekkelige til å dekke det samlede behovet for fagpersonell. Sykepleiere og helsefagarbeidere er spesielt krevende å rekruttere og beholde, noe som medfører høy bruk av vikarer og økt belastning på eksisterende personale og ledere. Dette gir press på kontinuitet, faglig kvalitet og arbeidsmiljø, og kan på sikt påvirke både pasientsikkerhet og tjenestekapasitet.

Oversikt over årsverk i faste stillinger i på de ulike områdene/avdelingene:

- Administrasjon: 2,2 årsverk
- Avdeling rus og psykisk helse: 12 årsverk
- Avdeling bo og oppfølging: 21,5 årsverk

- Avdeling fysio/ergo, folkehelse og hjelpemiddel: ca. 6,2 årsverk
- Helsestasjon: 6,3 årsverk
- Barnevern: 6 årsverk
- Legekontor: 10,7 årsverk (private leger har 20% kommunal stilling)
- Hjemmetjeneste: 23,8 årsverk
- Barduheimen: ca. 49 årsverk
- Service og ernæring: 3,8 årsverk

## Etatens avdelinger – status og utfordringer

**Administrasjon:** Administrativ overordnet ledelse, inkludert 1,2 merkantil stilling knyttet til vederlag og annen oppfølging i PLO.

**Avdeling rus og psykisk helse:** Tjenesten består av psykisk helse dag og døgn, samt rusarbeid. Den gir behandling, støtte og oppfølging til personer med psykiske lidelser og rusproblemer, og er en viktig del av kommunens forebyggende helsearbeid.

Behovet for tjenester øker, både blant hjemmeboende og beboere i døgnavdelingen. Bemanningen er presset, og reduksjon vil kunne medføre faglig uforsvarlig drift. Økende sykefravær og mangel på vikarer forsterker utfordringene.

Psykisk helse dag tilbyr Rask psykisk helsehjelp og har venteliste. En reduksjon i terapeutstillinger vil føre til lengre ventetid og tap av godkjent behandlingsteam. Tjenesten samarbeider tett med NAV, helsestasjon og barnevern, mottak og flyktningetjenesten, og har også ansvar for rådgivende enhet for saker som omhandler rus.

**Kommunepsykolog:** Kommunepsykolog arbeider i forhold til mennesker i alle aldre, barn har prioritet. Samarbeider og gir veiledning av personell til alle tjenester i kommunen. Tjenesten er lovpålagt. Bardu kommune har ikke denne stillingen i drift på grunn av økonomisk situasjon.

**Avdeling Bo og Oppfølging:** Bo- og oppfølgingstjenesten utfører i dag kun lovpålagte oppgaver, og tiltak innvilges med minimumsdrift. Avdelingen omfatter avlastning, brukerstyrt personlig assistanse (BPA), institusjonsplasser, miljøarbeidertjeneste, barneavlastning og støttekontakt.

Budsjettet for 2026 anses som realistisk, men tjenesten er svært presset. Behovet for avlastning og individuell oppfølging øker, og flere tiltak krever 1:1-bemanning. Rekrutteringsutfordringer og mangel på fagpersonell skaper risiko for uforsvarlig drift dersom bemanningen reduseres ytterligere.

Avdelingen har et stort spenn i oppgaver og høy arbeidsbelastning på ledelse og fagpersoner. Tiltak som Bekkebo bo- og avlastningscenter og samarbeid med eksterne aktører bidrar til å dekke behov, men gir økte kostnader. Videre reduksjon i ressurser vil kunne ramme lovpålagte tjenester og brukernes rett til nødvendig bistand.

**Avdeling fysio/ergo, folkehelse og hjelpemiddel:** Avdelingen inneholder områdene fysioterapi, ergoterapi, folkehelse og hjelpemiddel. Avdelingen opplever økende etterspørsel som følge av demografiske endringer og flere eldre innbyggere. Tjenestene bidrar til forebygging, rehabilitering og hverdagsmestring – og har en viktig rolle i å redusere behovet for institusjonsplasser.

Fysioterapitjenesten prioriterer barn, eldre og personer med behov for rehabilitering. Økende oppgaver og bortfall av frisklivssentralen har økt belastningen på tjenesten. Nedtrekk vil kunne ramme lovpålagte oppgaver og pasientsikkerhet.

Ergoterapitjenesten har hatt sterk vekst i antall saker og har en sentral rolle i tilrettelegging og koordinering for hjemmeboende og brukere med sammensatte behov. Det er behov for å øke stillingsprosenten for å møte økende etterspørsel og sikre kontinuitet.

Folkehelsearbeidet drives i dag med 50 % stilling. Nedleggelsen av frisklivssentralen har svekket lavterskeltilbudet innen forebygging og livsstilsendring. Det anbefales å vurdere en styrking av folkehelsearbeidet og en mulig reetablering av frisklivsfunksjonen på sikt.

**Helsestasjon med jordmortjeneste:** Helsestasjonstjenesten omfatter svangerskaps- og barselomsorg, helsestasjon for barn og ungdom, skolehelsetjeneste, smittevern, flyktninghelsetjeneste og miljørettet helsevern. Tjenesten har høy aktivitet og økende behov, særlig som følge av flere asylankomster og et økende antall barn og unge med psykososiale utfordringer.

Bemanningen vurderes som stram i forhold til oppgavene og økningen i antall henvendelser. En reduksjon i stillinger vil ramme lovpålagte oppgaver som konsultasjoner, skolehelsetjeneste og oppfølging av sårbare familier. For å sikre forsvarlig drift og ivareta tidlig innsats og forebygging er det nødvendig å opprettholde dagens kapasitet.

Jordmortjenesten har hatt reduksjon i stilling til 50 % i 2025, noe som gjør det krevende å ivareta lovpålagte oppgaver innen svangerskaps- og barselomsorg. Det bør vurderes å øke stillingsprosenten for å sikre nødvendig oppfølging i tråd med nasjonale retningslinjer.

**Barnevern:** Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til riktig tid. Videre skal barneverntjenesten bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Barnevernet har økende saksmengde og større kompleksitet, skal sikre rett hjelp til rett tid, og ivareta barns rett til trygge oppvekstvilkår i tråd med barnevernsloven. Reduksjon i administrasjons- og tiltaksbudsjett vil direkte påvirke tjenestens evne til å oppfylle lovpålagte oppgaver og gi forsvarlig hjelp.

Utgifter knyttet til barn under omsorg styres av rettslige vedtak og kan ikke reduseres. Kutt i tiltaksbudsjettet vil særlig ramme forebyggende hjelpetiltak i hjemmet, som på sikt kan gi økte utgifter og negative konsekvenser for barn og familier.

Barneverntjenesten deltar i læringsnettverk for kompetanseheving i samarbeid med nabokommuner og Statsforvalteren, men behovet for midler til nødvendig opplæring og fagutvikling består.

**Legekontor:** Legetjenesten har ansvar for kurative helsetjenester som ytes innenfor ordinær arbeidstid for de som har valgt fastlege ved legekantoret, samt øyeblikkelig hjelp til enhver som oppholder seg i kommunen, uansett bostedsadresse og fattslegetilhørighet. Legetjenesten har ansvar for kommunale allmennlegetjenester som sykehjem, flyktninghelsetjeneste, helsestasjon og ØHD- seng.

Legetjenesten har en stabil driftssituasjon med god legedekning og lav turnover. Samhandlingen mellom fastleger, sykehjem og hjemmetjeneste fungerer godt. Det er imidlertid usikkerhet knyttet til statlige tilskudd, blant annet ALIS-ordningen, som kan påvirke fremtidige økonomiske

rammer. En reduksjon i legehjemler vil kunne føre til økt bruk av vikarer og redusert kontinuitet for pasientene. Videre oppfølging av legerrekruttering og tilrettelegging for spesialisering vurderes som viktig for å sikre bærekraftig drift.

Kreftsykepleier ligger til legekantoret og kreftsykepleierens oppgaver er oppfølging av kreftsyke og pårørende. Kreftsykepleier har ansvaret for å koordinere tjenester til kreftpasienter og pårørende i hjem og sykehjem, særlig ved hjemmedød.

Kreftsykepleierstillingen tredde i kraft fra 1 september 2025, denne var ikke budsjettert. I 2026 foreslås det å avvikle denne i den økonomiske omstillingsprosessen i etaten.

**Hjemmetjenesten:** Hjemmetjenesten yter helsehjelp og praktisk bistand til innbyggere i tråd med målsettingen «Tidlig innsats, god helse – hele livet». Hjemmetjenesten yter helsehjelp, og praktisk bistand til hjemmeboende, for å kunne mestre å bo i eget hjem så lenge som mulig. Hjemmetjenesten skal bidra til at brukeren får ivaretatt sine grunnleggende behov for mat, hygiene, søvn, sosiale behov og aktivitet.

Brukerne har stadig mer omfattende behov, og bemanningen er presset. Reduksjon i administrative stillinger har økt belastningen på ledelsen og fagpersonell, og det er behov for å styrke fagledelse og oppdatere rutiner. Herunder ligger også dagsenter for demente som bidrar til aktivitetstilbud og avlastning for pårørende.

Det har blitt meldt inn et behov for økning på 1,7 millioner kroner i 2026 for å dekke dagens og framtidige oppgaver, noe som vi ikke kan bevilge grunnet den økonomiske situasjonen til kommunen. Hjemmetjenesten ønsker å etablere forebyggende hjemmebesøk for eldre, men mangler foreløpig ressurser til dette. Samarbeidet med sykehjemmet om bruk av omsorgshybler til rehabilitering fungerer godt, men krever permanente løsninger.

Tjenesten tar i økende grad i bruk velferdsteknologi, blant annet medisindispensere, og opplever økt behov for oppfølging av pasienter med demens, kreft og kroniske sykdommer. Hjemmetjenesten har også overtatt medisinsansvaret for flyktninger ved mottaket. Samordning mellom hjemmesykepleie og praktisk bistand skal bidra til bedre ressursutnyttelse.

**Barduheimen:** Sykehjemmet i Bardu kommune har til sammen 34 sykehjemsplasser, hvorav 12 er knyttet til Nedre, 12 til Øvre og 10 plasser på Nordstua. Nordstua er en tilrettelagt avdeling for personer med demenssykdom.

Sykehjemmet står i en krevende situasjon med høyt sykefravær, rekrutteringsutfordringer og stort press på kapasitet. Barduheimen leverer et budsjett beregnet å være reelt for drift i 2026. I henhold til helse- og omsorgsplanen skal kommunen legge til rette for at innbyggerne kan bo hjemme lengst mulig. Brukerne som kommer inn på sykehjemmet har derfor et stort omsorgsbehov og er ofte ressurskrevende pasienter, inkludert utskrivningsklare pasienter fra sykehus som kommunen i perioder ikke har bemanning til å ta imot.

Det er hyppig behov for å åpne flere rom og øke bemanningen på avdeling Nedre for å håndtere utskrivningsklare pasienter. Dette tærer på grunnbemanningen og medfører ekstra innleie av personell. På avdeling Sentrum/Nordstua er belastningen stor, med høyt sykefravær og pasienter som til tider krever 1–1 bemanning og et bygg som ikke er tilrettelagt for behovet. Høy vikarbruk gir både økte kostnader og utfordringer med kontinuitet og kvalitet i omsorgen. For å stabilisere driften er det foreslått en økning i antall årsverk.

Sykehjemmet har også betydelige utfordringer med å rekruttere sykepleiere og helsefagarbeidere. Bemanningen er på et minimum, og sykepleierressurser benyttes også til å dekke nattevakter som tidligere ble dekket av hjemmesykepleien. Dette øker sårbarheten på dag- og kveldsvakter, og medfører overtid, forskyvninger og økt behov for innleie. Utdatert utstyr bidrar ytterligere til ineffektiv drift og økt risiko for ulykker og skader. Investeringer i oppdatert og funksjonelt utstyr vurderes som nødvendig for forsvarlig drift.

Dersom budsjettet reduseres ytterligere, vil det kunne gå utover pasientsikkerhet, pleiekvalitet, arbeidsmiljø og omdømme. Samtidig viser prognoser fra Demenskartet at antall personer med demens forventes å øke til rundt 110 i 2026 og 125 i 2029, noe som understreker behovet for økt kapasitet og styrket demenskompetanse.

**Service og ernæring:** Serviceavdelingen er kjøkkenet ved Barduheimen sykehjem. Avdelingen har som hovedoppgave å sørge for et godt og ernæringsmessig riktig kosthold for beboerne ved Barduheimen sykehjem. I tillegg produseres det middag til hjemmeboende i tjenesten. Det produseres også lunsj til barnehagene 1 dag pr uke.

**Interkommunal legevakt:** IKL (Interkommunal legevakt) akuttmedisinsk beredskap og øyeblikkelig hjelp.

Etaten står i en krevende situasjon med stramme økonomiske rammer, rekrutteringsutfordringer og økende oppgaver. I en slik kontekst er robust og stabil ledelse en forutsetning for forsvarlig drift og utvikling.

Lederne har ansvar for store fagområder, mange ansatte og høy kompleksitet. Å redusere lederstillinger vil svekke oppfølgingen av ansatte, faglig kvalitet og evnen til å håndtere risiko, endring og omstilling.

God og nærværende ledelse er også avgjørende for å rekruttere, utvikle og beholde kompetente medarbeidere. For å lykkes med nødvendige effektiviseringstiltak må Bardu kommune sikre ledelseskapasitet som kan støtte medarbeidere, drive utvikling og ivareta kvaliteten i tjenestene.

### **Oppsummering av risiko og konsekvenser ved nedtrekk**

Det skal omstilles for 6 millioner kr, noe som vurderes som ambisiøst og det er usikkert hvor stor effekt tiltakene som gjennomføres i 2026 vil ha i budsjettåret 2026, full effekt forventes i 2027. Det er høy risiko når det kommer til bemanning og rekruttering da det i dag er vedvarende utfordringer med å rekruttere fagpersonell. Det er moderat risiko knyttet til tjenestekvalitet og lovoppgjørelse og risiko øker ved ytterligere kutt. Det er moderat risiko knyttet til arbeidsmiljø og sykefravær og omstilling og press øker risiko for fravær og turnover.

### **Følgende tiltak er godkjent og innarbeidet i økonomiplanen:**

Tiltak som er tatt inn administrativt er tiltak som er helt nødvendig å legge inn for å fortsette normal drift, det kan også være organisatoriske tiltak som effektiviserer drift som er bestemt gjennomført administrativt. På rammeområdet HOB er det tatt inn tiltak med nytt elektronisk pasientjournalprogram i pleie og omsorg, innkjøp av velferdsteknologi og økning av stilling til jordmor med tilsvarende salg av jordmortjeneste. På rammeområdet HOB er det tatt inn et udefinert omstillingsbehov på 5,7 millioner kr hvor det sees videre på omorganisering av pleie og omsorgstjeneste og reforhandling av avtaler, og dersom omstillingsbehovet ikke kan løses med dette så må det sees på stillinger.

Tiltakene representerer en krevende, men nødvendig reduksjon i kostnader for å nå den økonomiske rammen etaten er tildelt. Den økonomiske effekten av omorganisering er usikker og må følges tett. Dersom forventede gevinster ikke realiseres, må kommunen vurdere alternative tiltak for å unngå uforsvarlig reduksjon i bemanning og tjenestetilbud. Det er knyttet stor usikkerhet og høy risiko til budsjett 2026 da poster på variabel lønn, fravær, innleie av vikarer og utskrivningsklare pasienter erfaringsmessig er høyere enn budsjettet.

Tiltak som er lagt inn i budsjett og økonomiplan (ja-tiltak):

Tiltak	Beskrivelse	+	-	Helårseffekt	Risiko
Avvikle kreftsykepleierstilling	Avvikle 50% kreftsykepleierstilling. Oppgaver ivaretas av tjenesten (legekontor og hjemmesykepleie).	-	450 000	- 450 000	Lav risiko

Etat HOB står i en omfattende omstilling med mål om å redusere driftsutgiftene med seks millioner kroner i 2026. Tiltakene som er foreslått, berører flere tjenesteområder og må følges tett for å sikre forsvarlig drift. Det er behov for tydelig prioritering, tett økonomistyring og systematisk oppfølging av konsekvenser for tjenestekvalitet og arbeidsmiljø.

Samtidig øker behovet for helse- og omsorgstjenester, særlig innen eldreomsorg, demensomsorg, psykisk helse, rehabilitering og forebygging. For å sikre bærekraftige tjenester må kommunen både effektivisere og investere i tiltak som reduserer framtidig press på ressursene.

Etatens hovedanbefalinger for økonomiplanperioden er å følge opp omstillingstiltakene og dokumentere gevinster og risikoer underveis. Sikre forsvarlig drift i lovpålagte tjenester gjennom risikovurdering og prioritering. Videreføre planleggingen av ny demensavdeling (byggetrinn 2 på Hjertehagen) og styrke kompetanse innen demensomsorg i eksisterende drift. Opprettholde bemanning knyttet til tverrfaglig innsats og lavterskeltilbud innen fysioterapi, ergoterapi, folkehelse, psykisk helse, rus og barnevern for å forebygge mer kostnadskrevende tiltak. Opprettholde, og vurdere økning i bemanning på helsestasjon og flyktninghelsetjeneste for å møte lovpålagte krav og økende behov. Sikre rekruttering og kompetanseutvikling for å redusere sårbarhet og opprettholde kvalitet.

Kommunen står foran krevende prioriteringer, men også muligheter til å utvikle mer samordnede og bærekraftige tjenester. En tydelig og kunnskapsbasert prioritering vil være avgjørende for å sikre at Bardu kommune fortsatt kan tilby tjenester som er faglig forsvarlige, økonomisk bærekraftige og tilpasset innbyggernes behov.

## Samfunn og utvikling

Etat for Samfunn og utvikling (SU) skal sikre gode velferdstjenester, utvikle og vedlikeholde kommunal infrastruktur, samt utøve myndighetsoppgaver innen flere fagområder. SU bistår også andre kommunale tjenester og lokalsamfunnet gjennom støtte til frivillige initiativ, næringsliv og arealplanlegging. Tjenesteområdet spenner bredt – fra landbruk og kommunale boliger til planarbeid, teknisk drift og gjennomføring av investeringsprosjekter.

### Oversikt over årsverk i faste stillinger i på de ulike områdene/avdelingene:

- Administrasjon 1 årsverk
- Landbruk 2 årsverk
- Plan og utvikling 3 årsverk
- Kommunalteknisk drift og eiendom ca. 43 årsverk

Etatens avdelinger gir følgende tjenester:

**Landbruk:** Kommunen er landbruksmyndighet og har avgjørelsesmyndighet etter jord-, skog- og konsesjonslovene samt forurensningsloven. Avdelingen forvalter en rekke tilskuddsordninger og fungerer som førstelinjetjeneste for Innovasjon Norge. Videre administrerer avdelingen viltloven, motorferdselregelverket, skadefellingslag og fallviltordning. Det er et tett samarbeid med Salangen og Gratangen kommuner om jord- og skogbrukssaker, samt deltakelse i interkommunalt veterinærarbeid.

**Plan og utvikling:** Avdelingen har et bredt ansvarsområde knyttet til samfunnsutvikling og arealforvaltning. Oppgavene omfatter saksbehandling av byggesaker og reguleringsforslag, oppdatering av kartdata og matrikkel, samt oppfølging av tilsyns- og naturforvaltningsoppgaver. Miljøvern og bærekraftig forvaltning av naturressurser er sentrale elementer. Avdelingen har også ansvar for å utarbeide og vedlikeholde kommuneplanens areal- og samfunnsdel. Oppdatert planverk gir forutsigbarhet for både offentlige og private aktører og bidrar til raskere og mer effektiv saksbehandling.

**Kommunalteknisk drift og eiendom:** I 2024 ble Kommunalteknikk og Bygg og eiendom slått sammen for å oppnå bedre ressursutnyttelse og en mer helhetlig teknisk forvaltning. Avdelingen forvalter og vedlikeholder det kommunale veinettet, vann-, avløps- og renovasjonsanlegg, samt kommunens bygningsmasse på 20 tjenestebygg. Dette inkluderer skoler, barnehager, helsebygg, idrettsanlegg og næringsbygg. Avdelingen ivaretar renhold, vedlikehold av lekeplasser og parker, samt utleie og oppfølging av kommunale boliger. Den har også ansvar for løypepreparering i samarbeid med Bardu alpklubb og oppfølging av tilsynsmyndigheter og lovpålagte krav.

En betydelig del av infrastrukturen er aldrende: Over 30 % av kommunens avløpsnett og 25 km overvannsnett er fra perioden 1960–1980 og trenger fornyelse i løpet av de neste ti årene. Dette er avgjørende for å hindre lekkasjer og forurensning.

### Utfordringer og muligheter

SU står foran flere omfattende oppgaver i 2025–2026, blant annet ferdigstillelse av kommuneplanens arealdel og gjennomføring av investeringsprosjekter. Digitalisering og effektivisering av arbeidsprosesser er prioriterte innsatsområder, spesielt innen byggesak. Vedlikeholdsetterslep på bygg og infrastruktur er en betydelig utfordring som påvirker effektivitet og gjennomføringsevne. Samtidig gir nye teknologiske løsninger og bedre ressursstyring et potensial for forbedring.

SU har et betydelig vedlikeholdsetterslep på både bygg og infrastruktur. Selv om investeringsplanen viderefører enkelte nødvendige tiltak (Sponga, Østerdalsveien m.m.), vil dette ikke være nok til å stoppe etterslepet. Den varslede 10-årige investeringsplanen bør konkretisere hvordan vedlikeholdsnivået skal stabiliseres over tid, og hvilke prosjekter som skal prioriteres først. Dette vil også være et poeng hvis kommunestyret vedtar en veiplan i planstrategien.

### Etatens kommentar til budsjett og økonomiplan

Budsjettet for 2026 består i hovedsak av lønnskostnader og faste utgifter som forsikring, brøyting, gebyrer, energi og avskrivninger. Landbruk har i tillegg ansvar for forvaltning av statlige midler og kostnader til veterinæravtale, som økte i 2025. Nye omsorgsboliger har økt kommunens bygningsmasse og driftskostnader samt inntekter. Det pågår et arbeid for avhending av areal for å redusere driftsutgifter.

Vann- og avløpsanlegg må fornyes i økonomiplanperioden. Vedlikeholdsetterslepet på kommunale veier er omfattende og kan ikke dekkes innen dagens driftsrammer. Tiltak på Østerdalsveien i 2023 var et viktig steg, men behovet for investeringer i broer og veier er fortsatt stort. Digitalisering, e-byggesak og effektiviseringsprosjekter prioriteres videre i 2026. SU håndterer flere samfunnskritiske områder – vei, bygg, vann, avløp og beredskap – med lav administrativ bemanning, noe som medfører en kapasitets- og rekrutteringsrisiko for etaten.

### Følgende tiltak er godkjent og innarbeidet i økonomiplanen:

Tiltak som er tatt inn administrativt er tiltak som er helt nødvendig å legge inn for å fortsette normal drift, det kan også være organisatoriske tiltak som effektiviserer drift som er bestemt gjennomført administrativt. På rammeområdet SU er det lagt inn i budsjettet å flytte dagsenter til ny lokasjon for så å leie ut leilighetene som de disponerer i dag. I tillegg budsjetteres det med økt husleie på Veksthuset i henhold til forslag i betalingsregulativet. På rammeområdet SU er det tatt inn et udefinert omstillingsbehov på 0,1 millioner kr hvor det sees videre på avtaler, dette omfatter rammeavtaler, mindre avtaler om kjøp av tjenester og interkommunale samarbeid. Dette for å opprettholde fokus på effektivisering og kontinuerlig forbedring, og ikke som et krav til ytterligere nedtrekk. Videre skal bygningsmasse vurderes, og det må sees på utnyttelse av kommunale bygg, merk at det kan medføre utgifter knyttet til ombygging og tekniske tilpasninger for evt. gevinst kan realiseres. Her kan det være muligheter for større besparelse enn det som ligger til etaten i omstillingsprosjektet.

Tiltak som er lagt inn i budsjett og økonomiplan (ja-tiltak):

Tiltak	Beskrivelse	+	-	Helårseffekt	Risiko
Kutte ekstratilskudd Steilia 2025	Tilskudd skulle finansieres av red. avsetning til disp. fond, men vi har ingen disp.fond å redusere		- 200 000	- 200 000	Lav risiko
Kjøp av tjenester / utføre arbeid i egen regi (brøyting)	Brøyting, kantklipp og andre tjenester. Vi ser på vinter- og sommervedlikehold under ett. Besparelse mellom 0,1 og 2,1 millioner kr		- 500 000	- 500 000	Høy risiko
Besparelse driftsutgifter ved barnehagebygg - nedleggelse	Red. utgifter til vedlikehold, strøm, renhold, brøyting mm.		- 250 000	- 250 000	Lav risiko
Besparelse driftsutgifter ved barnehagebygg - salg	Utgifter knyttet til kommunale avgifter, forsikring, strøm og brøyting bortfaller		- 250 000	- 250 000	Lav risiko
Avvikle skiløypepreparering	Bardu kommunen har gjennom flere år hatt ansvar for preparering av skiløyper for Forsvaret og idrettslaget. Dette har omfattet både drift og vedlikehold av løypemaskiner, personellkostnader, drivstoff, samt koordinering av løypekjøring. Preparering av skiløyper ikke en lovpålagt kommunal oppgave, men et tilbud som i hovedsak kommer en begrenset del av befolkningen til gode. I flere kommuner er det frivillige lag og foreninger som har ansvaret for løypepreparering.		- 500 000	- 500 000	Middels

I budsjettdokumentet er det lagt inn 0,5 mill. kr i årlig innsparing under tiltaket «Kjøp av tjenester / utføre arbeid i egen regi (brøyting)». Tallet tilsvarer kun den mest forsiktige (konservative) delen av egenregiutredningen. Utredningen viser et realistisk potensial på 1–2 millioner kr netto per år

etter etablering, og opptil 3 millioner kr i bruttogevinst. Effekten bør justeres opp i økonomiplanen fra 2027, eventuelt med trinnvis økning etter første driftsår. Det anbefales at effekten revideres etter ett års drift i egenregi for å sikre at budsjettet reflekterer faktisk gevinst.

Samfunn og utvikling står foran et krevende år med stor aktivitet innen planlegging, fornyelse og effektivisering. Til tross for stramme rammer ligger det et betydelig potensial for økt effektivitet, bedre ressursutnyttelse og miljømessige gevinster gjennom digitalisering, samarbeid og omstrukturering. Etatens arbeid er avgjørende for å sikre en bærekraftig utvikling av Bardusamfunnet.

## Næring

Næringsavdelingen har ansvar for arbeid med næringsplaner og handlingsplaner i Bardu kommune, herunder samordning av disse med kommunens øvrige planer som har betydning for næringsutvikling.

Avdelingen skal være en aktiv bidragsyter overfor kommunen i saker og forhold som har betydning for næringsutvikling og næringsliv samt være kontaktskaper mellom næringslivet og kommune, fylkeskommunen og statlige organer.

Videre er avdelingen rådgiver og ressurs for næringslivet når det gjelder kontakt med offentlige myndigheter samt veiledning når det gjelder støtte og tilskuddsmidler.

Avdelingen skal også arbeide med samordning av statlige, fylkeskommunale, kommunale og private ressurser som er tilgjengelige for å trygge bestående arbeidsplasser og utvikle nye arbeidsplasser i kommunen. Videre bidra til at Bardu fremstår som en attraktiv kommune for næringsutvikling, overfor sentrale myndigheter og investormiljøer.

Avdelingen har en 100% stillingsressurs og drift av næringsavdeling dekkes av kraftfondet.

Oppsummert hovedmålsetting:

- Bindeleddet mellom næringslivet, næringslivsorganisasjonene, politikere og administrasjon
- Arbeide for god kommunikasjon mellom de ulike aktørene
- Aktiv deltakelse i kommunale og regionale planprosesser som skal bidra til at næringslivets interesser blir ivaretatt

## Brann og redning

Oppdraget til brann og redning er å bidra til leveranse etter brann og eksplosjonsvernlovens §11.

- a. gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
- b. gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c. gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- d. utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
- e. være innsatsstyrke ved brann
- f. være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- g. etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen

- h. sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Etaten brann og redning er økonomisk delt inn i tre underenheter, som består av:

Bardu kommunes beredskap - 100% kommunalt budsjett

Felles brannvesen - Samarbeid med Salangen og Lavangen

Feiertjenesten - Selvkost, samarbeid med Salangen og Lavangen

Brann og redning har følgende stillinger:

- Beredskap - 4 heltidsansatte utrykningsledere og 16 deltid. som utgjør 4,16 årsverk.
- Felles brannvesen - 2 heltidsstillinger og ei ½ stilling, som totalt utgjør 2,5 årsverk
- Feiertjenesten - 2 heltidsstillinger som utgjør 2 årsverk

Totalt er det 8,66 årsverk i Bardu brann og redning.

Brann og redning gir følgende tjenester:

**Beredskap** leverer i hovedsak lovpålagte innsattstjenester ved brann og andre ulykker.

Tjenesteytelsen er dimensjonert opp for å i møtekomme tjenestosalg og er dermed dimensjonert noe høyere en lovverkets minimumsdimensjonering. Dette gir kommunen økt beredskap for kommunens innbyggere, uten å medføre økte kostnader på kommunens budsjetter.

**Felles brannvesen** leverer lovpålagte tjenester i form av brannvesenets ledelse ved brannsjef, beredskapsleder, forebyggende leder, overordnet vakt (OBV) og tilsynspersonell. Tjenesten leveres gjennom et samarbeid mellom Salangen, Lavangen og Bardu kommune. Bardu er vertskap.

**Feiertjenesten** leverer lovpålagte feie og tilsynstjenester. Tjenesten er budsjettert med 100% selvkostfinansiering og leveres gjennom et samarbeid mellom Salangen, Lavangen og Bardu kommune. Bardu kommune er vertskap. Betalingsregulativets satser kobles direkte til budsjetterte beløp slik at dette skal balanseres til selvkost.

### **Generelt for tjenesten i 2026**

Hovedmålet for BBR i 2026 er å jobbe videre med opplæring av mannskaper i samarbeidskommunene, internkontroller/instruksjoner er levende dokumenter som jobbes med kontinuerlig, jobbe videre med internkontroll systemer Bliksund GRID (Beredskapen) og Cubit (Forebyggende). BBR skal fortsette, og slutføre, igangsatt plan- og analysearbeid for å sikre at vi utfører de oppgaver som forventes av oss, samt at vi er dimensjonert for oppgavene vi er satt til å løse. Økende behov for forebyggende arbeid, mange eldre bor hjemme og oppfølging av disse bør intensiveres, det er også industri/anlegg i vår region som må prioriteres i forebyggende arbeid.

Økende potensiale for brekkasjer i eldende utstyr, gir reelle risikoer som løper for tjenestene i 2026, og årene som kommer. Det er behov for å planlegge kommende drifts- og investeringsutgifter med delmål og prioriteringer. Oppgradering og ombygging av brannstasjonen er noe som må prioriteres i 2026 for å innfri dagens krav til ren og skitten sone. Prosess med anskaffelse av ny mannskapsbil må prioriteres i 2026, med forventet levering 2028.

## Stab og fellestjenester

Stab og fellestjenestens hovedoppgave er å bidra til at kommunens primæroppgaver leveres og innebærer å levere interne tjenester til alle områder i kommunen. I tillegg har stab noen utadrettede publikumstjenester som bibliotek, publikumsekspedisjon og informasjon.

### Oversikt over årsverk i faste stillinger i på de ulike områdene/avdelingene:

- Kommunedirektør: 1 årsverk
- Økonomi og lønn (inkl. innkjøp og eiendomsskatt og kultur): 10,3 årsverk
- Stab (IT, IOS, bibliotek): 7 årsverk
- Personal: 1 årsverk
- Hovedtillitsvalgt og hovedverneombud: ca. 1,6 årsverk

### Stab og fellestjenesters avdelinger gir følgende tjenester på følgende områder:

**Lønn:** lønn til kommunens ansatte, rapportering, arbeidskontrakter, sykepengerefusjon og bistand i rekrutteringsarbeidet.

**Økonomi:** regnskap, inngående faktura, fakturering av tjenester fra kommunen, innfordring, budsjett- og økonomiplan, systemansvar for økonomi- og HR-systemet, økonomisk rapportering, låneforvaltning, anskaffelser og inngåelse av innkjøpsavtaler, samt eiendomsskattekontor. Tilskuddskordinator.

**IT:** drift og utvikling av kommunens samlede IT- og telefonsystemer, innkjøp og anskaffelser av IT og telefoni, brukerstøtte og tilgangsstyring IT.

**Informasjon og sekretariat:** inngående brev, e-post til kommunen, kommunens samlede arkiv, systemansvar for saksbehandlersystemet, informasjon og veiledning om kommunens tjenester, drift av kommunens nettside og SOME-kanaler, møtesekretariat for alle politiske utvalg, valggjennomføring, ekspedisjon inkl. betalingsmottak, skjenkebevillinger og skjenkavgifter, kommunale vigsler.

**Bibliotek:** utlån av bøker, informasjonsformidling og ulike arrangement

**Kultur:** spillemiddelforvaltning, kulturmidler, saksbehandling, samarbeid lag og foreninger

**Personal:** Tjenester til organisasjonen innenfor overordnet arbeidsgiverpolitikk, forhandlinger, rekrutteringsstrategi, HMS, arbeidsrett.

**Kommunedirektørnivået** har også ansvar for tilrettelegging av systemer for kommunens internkontroll, GDPR (personvern) og andre ledelsessystemer. I tillegg til samarbeid med fagforeninger.

I likhet med tidligere år er hovedmålet for stab og fellestjenester i 2026 økt digitalisering. Alle avdelinger i stab og fellestjenester har fokus på digitalisering og forenkling, og mulighet for effektivisering gjennom dette. Det arbeides konkret med implementering av ulike systemer som vil gi effektivisering når de er fullt iverksatt og tatt i bruk i hele organisasjonen.

Budsjett 2026 for stab og fellestjenester består i hovedsak av lønnskostnader og faste avgifter som programvarekostnader, telefonutgifter og noen abonnementsutgifter til faglige oppslagsverk. På IT og økonomi er det også nødvendig med noen konsulentutgifter til kjøp av tjenester der kommunen selv ikke har slik kompetanse eller system og kapasitet til å gjennomføre oppgaver på en effektiv og kostnadsbesparende måte.

Rammeområdet **livssyn** ligger under stab og fellestjenester av praktisk årsaker. Tilskuddet for 2026 er satt til 3 402 500 kr, som inkluderer husleie til menigheten på ca. 160 000 kr. Tilskuddet er foreslått satt ned med 650 000 kr, tilsvarende tilleggsbevilgningen som ble gitt i 2025. Forutsetningen for tilskuddet var at det skulle tas fra avsetning til disposisjonsfond, men når vi ser den økonomiske situasjonen vi er i nå så kommer vi til å bruke hele disposisjonsfondet i 2025, og mest sannsynlig også i 2026 for å dekke opp udekket merforbruk som oppstår i 2025.

### Omstillingsprosess og konsekvenser ved nedskjæring

Stab og fellestjenester har tatt ned en del årsverk de siste årene, og det vurderes at ytterligere nedtrekk i stillinger ikke er forsvarlig eller lar seg gjennomføre. Alle etater mangler administrative ressurser, dette merkes godt i omstillingsprosjektet og ved økonomioppfølging. Det er også overført oppgaver fra etatene til stab og fellestjenester. Konsekvensen ved ytterligere nedtrekk i stab og fellestjenester vil være at oppgaver må føres tilbake til etatene og medføre en større belastning på avdelingsledere. Videre er vi sårbare når det kommer til å gjennomføre nødvendige og lovpålagte oppgaver, samt beredskap.

Til tross for at stab og fellestjenester vurderes som strippet ser vi muligheter i å utføre oppgaver på mer effektiv måte ved digitalisering og for eksempel bruk av kunstig intelligens. Målet med kunstig intelligens er at den utfører tidkrevende oppgaver, mens vi beholder en kontroll-funksjon, det må utarbeides rutiner knyttet til dette. Dette gjør at ved en helhetlig bemanningsplan i stab og fellestjenester gjør at vi kan se på oppgavefordeling mellom alle ansatte i stab og fellestjenester, eller outsourcing av oppgaver, før en eventuell ansettelse dersom noen slutter.

### Følgende tiltak er godkjent og innarbeidet i økonomiplanen:

Tiltak som er tatt inn administrativt er tiltak som er helt nødvendig å legge inn for å fortsette normal drift, det kan også være organisatoriske tiltak som effektiviserer drift som er bestemt gjennomført administrativt. På rammeområdet stab og fellestjenester er det vedtatt administrativt å kjøpe inn nødvendige system for å effektivisere og sikre drift, i tillegg er det reduserte lønnsutgifter i 2026 i forbindelse med tiltak som er lagt inn med helhetlig bemanningsplan. Det er også lagt inn at vi tar overhead på prosjekter som gjennomføres i kommunen på 6% da dette krever ressurser i forbindelse med IT, økonomi, lønn og personal. Det er videre lagt inn et udefinert omstillingsbehov på 100 000 kr for å fortsette fokuset på omstilling og kontinuerlig forbedring og effektivisering.

Tiltak som er lagt inn i budsjett og økonomiplan (ja-tiltak):

Tiltak	Beskrivelse	+	-	Helårseffekt	Risiko
Kutte ekstratilskudd Kirka 2025	Bardu menighet fikk bevilget økt årlig tilskudd på 650 000 kr i budsjettsak 2025, finansiering av disp. fond. Nå har vi ikke disp. fond, så vi foreslår å trekke dette ned igjen		- 650 000	- 650 000	Lav risiko
Innføring av fakturagebyr	Det er anledning til å legge fakturagebyr på fakturaer som utstedes fra kommunen, inntil 35 kr. Fakturagebyret begrenses ved at det ikke kan være høyere enn faktiske utgifter ved fakturering. I 2024 sendte vi ut ca. 16 000 fakturaer. Direkteutgifter er i snitt 5 kr per faktura.		- 80 000	- 80 000	Svært lav risiko
Kutte erkjentlighetsgaver	Det gis gaver ved runde dager, samt ved pensjon. Det gis gaver ved 25 tjeneste i Bardu kommune		- 70 000	- 70 000	Lav risiko
Kutte stipendordning			- 20 000	- 20 000	Lav risiko

Tiltak som **ikke** er lagt inn i budsjett og økonomiplan (nei-tiltak):

Kutte kulturmidler	Istedenfor å betale ut ca. 5-8000 til idrettslagene (sett bort fra Bardu IL) så ønsker vi å gi de tilgang til, og opplæring i, tilskuddsportalen. Her er et stort potensiale for å få høyere tilskudd enn kulturmidler fra kommunen.	-	125 000	-	125 000	Lav risiko
--------------------	--	---	---------	---	---------	------------

## Tiltak andre områder

Tiltak som er lagt inn i budsjett og økonomiplan (ja-tiltak):

Tiltak	Beskrivelse	+	-	Helårseffekt	Risiko	
Ansettelse av ungdomsarbeider 80% på Ungdommens Hus i 2027	Det er søkt midler på prosjekt som går ut etter 2026. Det vil si at vi ikke har ungdomsarbeider eller kan ha ungdomsklubben åpen i 2027 dersom det ikke søkes midler nå eller setter opp en plan for fast ansettelse. Ut 2026 har vi 80+50 stilling (søkt midler Rus og psyk helse (80%) og Folkehelse (50%).	-	-	400 000	Middels	
Redusere antall medlemmer i kommunestyret til 11 stk	Tidligst om to år - evt. ta PLU inn i Formannskapet - effekt fra 2028	-	-	140 000	Middels	
Vedta reguleringsbestemmelser for å kunne kreve eiendomsskatt	Aktuell sak knyttet til reguleringsplan og boligområdene til Forsvaret.	-	2 500 000	-	2 500 000	Lav risiko

Merk at tiltaket ansettelse av ungdomsarbeider og besparelse ved reduserte antall medlemmer i kommunestyret ikke vil ha (økonomisk) effekt i budsjettåret 2026, men fra 2027 og 2028.

Tiltaket om reguleringsplan er ikke noe som kan påvirkes eller besluttes i budsjettsaken, men i annen politisk sak. Det er kun de økonomiske konsekvensene av dette som er lagt inn her, for synliggjøring av disse.

Tiltak som **ikke** er lagt inn i budsjett og økonomiplan (nei-tiltak):

Tiltak	Beskrivelse	+	-	Helårseffekt	Risiko	
Ta ned tilskudd til Frivillighetssentralen	I dag betaler vi 260 000 kr utover tilskuddet som vi viderefremidler på ca. 450 000 kr.	-	260 000	-	260 000	Middels
Eiendomsskatt - endre fritaksgrense nye boliger	Oppheve 5-års fritak på eiendomsskatt på nye boliger, evt. redusere denne til 2 eller 3 år. Økt eiendomsskatt ved oppheving er 250 000 kr, 150 000 kr ved fritak inntil 2 år og 100 000 kr ved fritak inntil 3 år, dette gjelder for boliger som i dag har fritak.	-	250 000	-	250 000	Middels

Fritaket for eiendomsskatt på nybygde boliger skal stimulere til boligbygging og befolkningsvekst. Besparelsen som ligger i estimatet over gjelder for boliger som i dag er omfattet av fritaket. Boliger som bygges i forbindelse med utvidelse av Forsvaret vil også bli omfattet av fritaket, og 20 boliger med gjennomsnittlig størrelse på 70 kvadrat vil man ikke kunne kreve eiendomsskatt på de første 5 årene, ca. 100 000 millioner kr, dette gjelder også for de andre boligutviklingsområdene.

## Oppsummering av tiltak gjennom økonomiplanperioden

Tiltak som er lagt inn i budsjett og økonomiplan, men er gjenstand for politisk prioritering.

Tiltak	2 026	2 027	2 028	2 029
Redusere antall medlemmer i kommunestyret til 11 stk.	-	-	-140 000	-140 000
Legge ned Nedre Bardu barnehage	-1 200 000	-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000
Besparelse driftsutgifter ved barnehagebygg - nedleggelse	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Besparelse driftsutgifter ved barnehagebygg - ved salg	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Kutte erkjentlighetsgaver	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Kutte stipendordning	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Innføring av fakturagebyr	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Kutte ekstratilskudd Kirka 2025	-650 000	-650 000	-650 000	-650 000
Bytte ut MOT-programmet med tilsvarende program	-180 000	-180 000	-180 000	-180 000
Avvikle kreftsykepleierstilling	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Kutte ekstratilskudd Steilia 2025	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Avvikle skiløypepreparering	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Kjøp av tjenester / utføre arbeid i egen regi (brøyting)	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Vedta reguleringsbestemmelser for å kunne kreve eiendomsskatt	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
Ansettelse av ungdomsarbeider 80% på Ungdommens hus	-	400 000	400 000	400 000
<b>Sum tiltak</b>	<b>-6 850 000</b>	<b>-7 950 000</b>	<b>-8 090 000</b>	<b>-8 090 000</b>

Tiltakene er innarbeidet i budsjett og økonomiplan.

Tiltak og eventuelle endringer i tiltak vil utgjøre budsjettpremissene som er kommunestyrets prioriteringer i årsbudsjettet.

## Omstillingsbehov i økonomiplanperioden

### Omstillingsbehov i økonomiplanen

Tabellen viser rammene inkludert administrative og foreslåtte politiske tiltak, før udefinert omstillingsbehov ble lagt inn i budsjett og økonomiplan.

Rammeområde	2026	2027	2028	2029
Etat Oppvekst	119 670 782	119 670 782	119 670 782	119 670 782
Etat Helse, omsorg og barnevern	158 578 205	158 978 205	158 978 205	158 978 205
Etat Samfunn og utvikling	73 621 785	73 621 785	73 621 785	73 621 785
Næring	-	-	-	-
Brann og redning	4 115 942	4 115 942	4 115 942	4 115 942
NAV	6 500 000	6 500 000	6 500 000	6 500 000
Stab og fellestjenester	27 937 070	27 868 070	27 868 070	27 868 070
Politisk virksomhet	4 350 531	4 750 531	4 610 531	4 610 531
Fellesutgifter	8 577 285	8 577 285	8 577 285	8 577 285
Skatt, tilskudd og finans	-396 101 600	-395 332 600	-394 892 600	-394 892 600
<b>Totalsum</b>	<b>7 250 000</b>	<b>8 750 000</b>	<b>9 050 000</b>	<b>9 050 000</b>

## Fordeling omstilling

Oversikten viser omstillingsbehovet fordelt på etatene:

Rammeområde	2026	2027	2028	2029
Etat Oppvekst	-1 350 000	-2 850 000	-3 150 000	-3 150 000
Etat Helse, omsorg og barnevern	-5 700 000	-5 700 000	-5 700 000	-5 700 000
Etat Samfunn og utvikling	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Næring	-	-	-	-
Brann og redning	-	-	-	-
NAV	-	-	-	-
Stab og fellestjenester	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Politisk virksomhet	-	-	-	-
Fellesutgifter	-	-	-	-
Skatt, tilskudd og finans	-	-	-	-
<b>Totalsum</b>	<b>-7 250 000</b>	<b>-8 750 000</b>	<b>-9 050 000</b>	<b>-9 050 000</b>

Det er i budsjettet lagt inn som et udefinert omstillingsbehov, men i realiteten har vi jobbet med et omstillingsprosjekt i store deler av 2025, hvor vi har mange gode tiltak som vil kunne ta ned driftsutgifter i samsvar med omstillingsbehovet. Tiltak som krever politisk behandling er lagt ved i budsjettsaken, mens tiltak som er besluttet administrativt er lagt direkte i budsjett. Videre gjenstår det tiltak som ennå ikke er besluttet, eller avventer beslutning til arbeidet med omstillingstiltak er helt ferdigstilt, disse vil bli lagt inn i budsjett 2026 fortløpende i løpet av året, og budsjettregulert mot omstillingsbehovet.

Merk at for etat oppvekst er det lagt inn omstillingsbehov utover det udefinerte omstillingsbehovet som det jobbes med i perioden 2027-2029. Dette gjelder barn i skole og barnehage med vedtak hvor det er bygd opp, og budsjettert med, økt bemanning på grunn av dette, som finansieres over ramme 18. Det vil si at etat oppvekst må ta ned igjen bemanning og utgifter når vedtaket og finansiering utløper.

Foreslåtte tiltak, både politiske og administrative er lagt inn i økonomiplanen, og omstillingsbehovet over kommer på toppen av dette.

Avsetning av årets resultat er lagt inn på et lavere nivå enn anbefalt, denne er også tilpasset omstillingsbehovet for at dette holdes stabilt. Det er satt av 2,5 millioner kr i 2026, 5,5 millioner kr i 2027, 7,5 millioner kr i 2028 og 12,1 millioner kr i 2029. I henhold til mål på 1,75 % av brutto driftsinntekter burde det vært satt av ca. 11 millioner kr.

### Årlige endringer i omstillingsbehov

Tabellen under viser de årlige endringene i omstillingsbehovet. Dersom man løser det udefinerte omstillingsbehovet som er lagt inn i 2026 med tiltakene som er utarbeidet i 2025, vil det ikke være omstillingsbehov ellers i økonomiplanperioden.

<b>Rammeområde</b>	2026	2027	2028	2029
Etat Oppvekst	-1 350 000	-1 500 000	-300 000	-
Etat Helse, omsorg og barnevern	-5 700 000	-	-	-
Etat Samfunn og utvikling	-100 000	-	-	-
Næring	-	-	-	-
Brann og redning	-	-	-	-
NAV	-	-	-	-
Stab og fellestjenester	-100 000	-	-	-
Politisk virksomhet	-	-	-	-
Fellesutgifter	-	-	-	-
Skatt, tilskudd og finans	-	-	-	-
<b>Totalsum</b>	<b>-7 250 000</b>	<b>-1 500 000</b>	<b>-300 000</b>	<b>-</b>

I 2026 må det jobbes videre med omstillingsprosjektet og tiltak, samt gjennomføring av disse. Dersom vi klarer å gjøre endringer som planlagt så vil vi ikke ha et omstillingsbehov i økonomiplanperioden, samtidig som vi må ta ned økt bemanning knyttet til vedtak når de går ut. Vi må likevel jobbe mot og tilpasse oss endringer og utfordringer som vi kjenner til å fremtiden, ref. demografimodellen/demografiutgifter.

Vi er avhengige av at det tas gode valg og prioriteringer i 2025 for budsjettet 2026 for å sikre fremtidige tjenester og et godt utgangspunkt for den kommende økonomiplanperioden. Disse valgene er vanskelige, men vil være nødvendige. Det er også viktig å fokusere på nødvendige/lovpålagte kommunale oppgaver, og senke forventingene på noen områder.